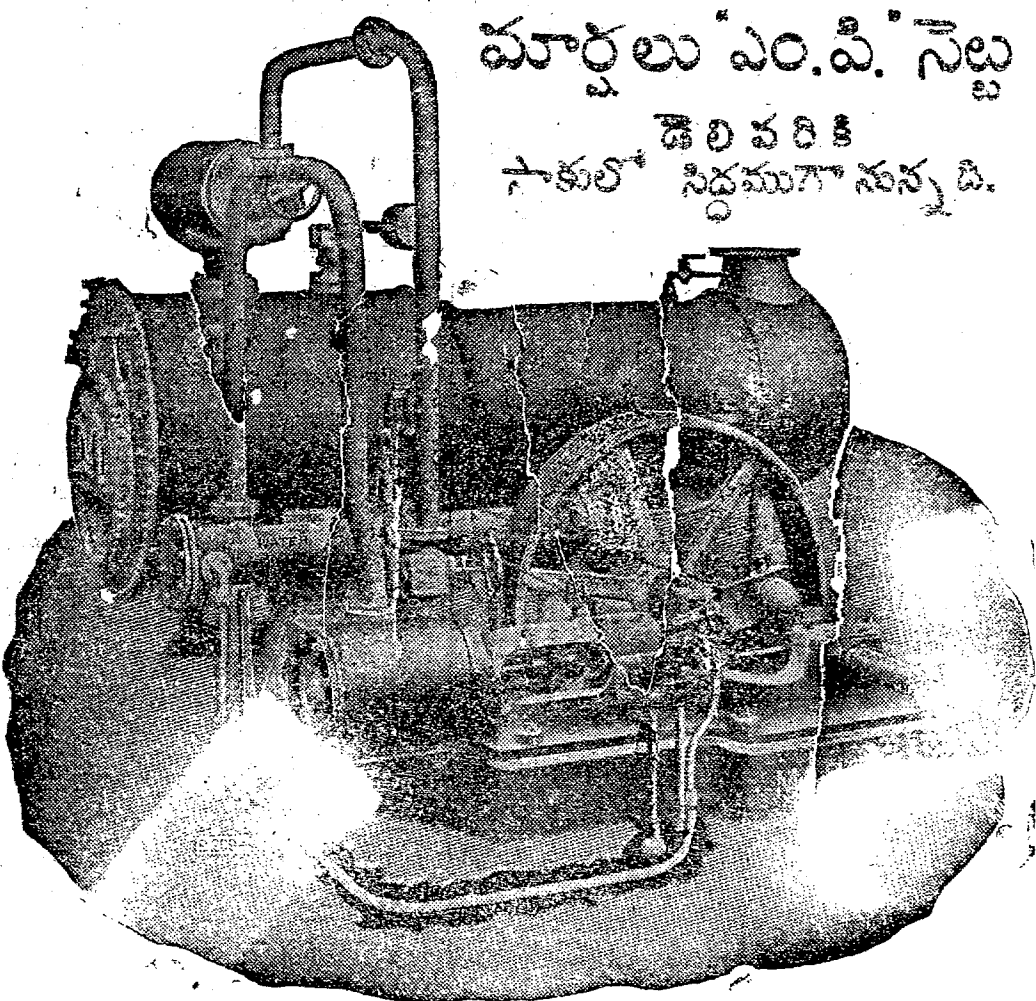

అంబుమర్శక

310077 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14 తేది శుక్రవారము } No. 160.
} నంబిక 120

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
యొక్క నివరణము ధరలకు ఇతర నివరణములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు నను, టి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కా. కె. బి. రోడ్, బెజవాడ, తిరుపతి.

నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ
నూ అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0

వండ్లపొడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

వనాపధి నరసరెడ్డి

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టు
నందు శరణ్ని గాంచినది. ధర 1-12-0

ఇండియా సిలొకొనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
ప్రతికముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సాజంత్.

నెం 144 ఫననవాడీ బొంబాయి.

Wonderful

కుష్టు రోగ నివారిణి

ఒక మహాత్ముని వల్ల లభించినది. కుష్టువ్యాధులను యే
జాతి సవాయి నయినను మేహవ్యాధులను రూపుమాపును. అమి
తముగ వీర్యవృద్ధి కరీరకాంతి కలుగజేయును. గుణములేదని ఋ
జాపుజేసినవో ఖరీదు వాపసు చేయబడును; పథ్యము లేదు.
1 నెలకు సరిపడు 60 మాత్రలు గల డబ్బా 1-కి రూ. 6-0-0

యమ్. సుబ్బారెడ్డి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోవాపరిజిల్లా.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన తపాలా ఖర్చులు కూడను ఆకేషించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కొమళాస్త్రము" వంపెదము.

త్వరకుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

అతంకనిగ్రహ యావధాలయము, 26, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

ఇకను శస్త్రముక్క రలేదు.

(8:58)

శ్రీ దత్తాత్రేయ, ఉయ్యూరు (యశ్వతి) సంస్థానాధిపతులచే పోషించబడుచున్న శేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ ఆజీజు సాహెబుచే నుపసద్ధముగా తయారుచేయుచుండి ఆ నేకయోగ్యతాపత్రములు దేదిన మందుల వివరము:-

1. సిల్వరు వపురు— ఇది రావపుండ్లు, మేహరణములు, నుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు మానును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజుముక్కలు, యినుపముక్కలు వగైరాలు ఆపరేషనులేకనే బయటికి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్న, గోరుచుట్టు, తామర, కణుపుదెబ్బ, గడ్డి, కర్పాణి, మదమనూలువగైరాలు ఆమోఘముగా కురును. యాగత్తు లేదజంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5.0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులంబాదు సరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను— ఇది నోటిపూత, కాలినపుండ్లు, రక్తనాళములనుండి కాయున్న రక్తము నాపుటకున్నపుపయోగించును. గతేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించినమందు లేదని నాడకవలస మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్సు బుడ్డి రు 1-0-0.

3. పాముకాటుకుమందు— బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాత్ సులేమూని— ఇది యానానాశస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెడ చూడలేకుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు క్రమాయుధము.

బుడ్డి 1-కి వెల రు 0.8-0.

5. కలరామాత్రలు— i. మాత్రలు 25 గల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజావీధరాకు అవున్సు సీసా రు 0.8-0. ఇది కలరావగైరా యాగత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు ఆమోఘముగా పనిచేయును.

6. పార్శ్వపునొప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పులకు మందు— వెల సీసా 1-కి రు 0.8-0.

వై నడచారించిన మందు లన్నియు బర్మా, వై నాదేశముల డాక్టరు పుంగి అను ఒక మహామహానివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నడచారించిన మందులు వుపయోగించువిధము, అనుపాసములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib,
Native Doctor
South Vallur and Vuyyur Estates
Thota-Vallur, Kistna District

శివమృతతైలము

తలంబుకు మేలైనది. మెదటికి బలము. కండ్లలోగమును పోగొట్టును. వెల 6 బొమ్మల బుడ్డి రూ 1. సుత్తముగా కొనువారికి మంచి కమీషను. విశ్వనాథం సుబ్బారావువైద్య ఆయుర్వేదోపాధ్యక్ష భవనము, (8:55) కోవూరు. (వెల్లూరుజిల్లా)

ఒక గొప్పలాభము (3133)

రూ 115 లు చెల్లించిన రూ 500 మీ అనంతరం మీ వార్యులకు కిక్కురును. శ్రతి సంగం లాభము పంచిపెట్టబడును. రూ 1000 కిట్టి తక్కు ఋణ మివ్వబడును. 21-10-21 తేదీవరకు కయస్సు, డాక్టరు సర్టిఫికేట్లు లేదు దరఖాస్తులు తక్షణం పంపుకొనుడు.

డి. ఎస్. పోస్టుబాక్సు నెం. 287, మద్రాసు.

- 1 గాంధీవిజయశ్వాసాలకము 1-0-0
 - 2 తలక మహారాజనాలకము 1-0-0
- ఈరెండు నాలకములును ఇంతటికండి రెండుమాసము వఱకును విద్యార్థులకు, శ్రీలకు, పుష్కభాండాగారములకు మాత్రము రు 1-కి 0 లకు క్రియంతును. పోస్ట్ ప్రత్యేకం. వలమునా రిట్లు వ్రాసువలెను. కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, రాజమండ్రి

మహరాను శాసన నిర్మాణనభ

ప్రశ్నోత్తరములు

654. మున్సిమహమ్మదట్టుర్ రహిమాన్ సాహెబుగారు సెకండరీస్కూల్ లీవింగుసర్టిఫికేటు పరీక్షలలో కంపార్టుమెంటుపద్ధతిన ప్రవేశపెట్టుటను గూర్చి ప్రశ్నింపగా సిండికేటు వారు ఈపద్ధతిన ఆపరీక్షలకు పెట్టుట ఉచితముగాదని కమిటీ వారిచ్చిన అభిప్రాయముతో నేకీభవించిరనియు ఈవిషయము విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన దగుటచే ప్రభుత్వమువారందు జోక్యముగలుగజేసుకొనరని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

664. ఖాన్ బహదూరు మహమ్మదుసదుల్లా బాదుసా సాహెబ్ గారు శాసనసభ్యులుగూడ వకాల్తునామాలమీద సంతకములుజేయుటనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా వారి కట్టియధికారముగలదని ప్రభుత్వకటకను జూపబడెను.

669. ప్ర. ఈ సభ్యులే ట్రైనింగు స్కూల్లోని మహమ్మదీయ పంచమ ట్రైనింగు విద్యార్థుల కష్టములనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా వారలకు హిందువుల కన్న పైపెండు ఎక్కువగ నీయబడుచున్నదనియు ట్రైనింగు పాఠశాలలో జాతిభేదములేదనియు పంచములకు ప్రత్యేకముగ పాఠశాలలు నెలకొల్పుటకన్న మామూలు ట్రైనింగుస్కూల్లోనికి వెళ్లుటయే యుత్తమనియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

674. ఎస్. ముత్తమాణిక్య ఆచార్యుగారు. విశ్వబ్రాహ్మణులకు జిల్లాబోర్డులు మునిసిపలు సభలు మొదలగు స్థానిక సంఘములలోపాఠినిధ్యమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వము వారు 10 మ్యునిసిపలు సంఘములలోను 2 జిల్లాబోర్డులలోను విశ్వబ్రాహ్మణుల నియమించినయు 2తాలూకాబోర్డులలో ఎన్నుకొనబడిరనియు స్థానిక సంఘములకు సభ్యులనియమించుటలోనిన్ను జాతులతోపాటు ఈజాతినిగూడ విచారణ జేయుచున్నారనియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

678. సి. నరేశమెదలియారుగారు మెడికల్ కాలేజి మెడికలుస్కూల్లో ప్రవేశమును గోరునట్టియు అ.దుత్తిశివ బడిసట్టియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులను గూర్చి ప్రశ్నింపగా నందులకు మద్రాసు మెడికలు కాలేజికి 309 మంది దరఖాస్తు పెట్టుకొనగా 97 మంది తీసికొనబడిరనియు అందులకు 88 మంది మాత్రమే చోరయిరనియు వారిలో 58 మంది బ్రాహ్మణులును 15 మంది బ్రాహ్మణేతర హైదవులును 90 మంది క్రైస్తవులును 6 గురు అంగ్లోహైదవులు నుండి రనియు మెడికలు పాఠశాలకు 794 మంది దరఖాస్తు పెట్టుకొనగా 300 మంది తీసికొనబడిరనియు అందులకు 294 మంది హాజరైరనియు వారిలో 166 గురు బ్రాహ్మణులును 90 మంది బ్రాహ్మణేతర హిందువులును 17 మంది మహమ్మదీయులును 21 మంది క్రైస్తవులును నుండిరని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

683 ఎ. టి. పామరుగారు చెన్నరాజధానిలో కువ్వకో గమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా అందులకు ప్రభుత్వమువారు తద్వారీ పనమును అణచివేయుటకు చేసిన ప్రకటనముల జూపుచు కైల్లలోను కాలవలమీదను ప్రయాణముజేయు కువ్వగోగుల నాపివేయుటనుగూర్చిన ప్రకటనమును దెల్పుచు 1911 జనాభానాటికి రాజధానిలో 16663 మంది కువ్వగోగు లుండిరనియు ఇప్పటి జనాభాసంఖ్య ఇంకను తెలియలేదనియు విజయనగరం, సాలూరు కువ్వగోగి ఆసుపత్రులనుగూర్చి ఆమిషనువారికి తెలుపబడుననియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

691 రావు సాహెబు యు. రామారావుగారు ఇంజనీయరింగు కాలేజి దరఖాస్తుదారులు 5 రూపాయలను 8జి శ్రీమను క్షీజాక్రింద చెల్లించుటనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా ఆమాట నిజమనియు విద్యార్థిని శేర్మకొనకున్నచో ఆడబ్బు వాపసుచేయుటలేదనియు దానినిగూర్చి విచారించెదరనియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

695. ఈ సభ్యులే గవన్న మెంటు ప్రెస్సులో సి. ఎం తంబుసామి పిల్లగారిని ఆక్టింగు హెడ్డు ఎడ్జామినరుగా నియమించిన పిదప ఎడ్జామినరునింగు సెక్షనులో ఎంతమంది డిస్మిస్ చేయబడిరని ప్రశ్నింపగా రీడింగురూంలలో 48 మంది డిస్మిస్ చేయబడిరనియు అందు 4 ప్రొఫెసర్లు 44 మంది పాఠక బాలురును నుండిరని ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను.

698. ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు కాన్సిలుసెక్రటరీల విభులగూర్చి ప్రశ్నింపగా వానిని దెల్పుచు వారు మంత్రులకు వారివారిశాఖలలో సహాయముజేయుచుండురనియు సభ్యులుజేయు ప్రశ్నలకు ఉత్తరములతయారుచేయు చుండురనియు మంత్రుల యనుమతిని సభలలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచుండురనియు మంత్రులకు వారు గూఢ కార్యదర్శులుగ

నుండురనియు, వీరు ముఖ్యముగ శాసనసభలకు సంబంధించిన పనినిజేయుచుండురనియు వీరు ఏమెలుమొదలు ఉత్తరవకు జేసినపని గవర్నరుగారికిని మంత్రులకును తప్పికిరముగ నుండెననియు ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను.

719 ఎ. పి. వి. సయ్యదు ఇబ్రహీంరావు త్రైనుగారు విశాఖ పట్నము మెడికలువిద్యార్థులను చెన్నపట్నమునకు మార్చుటను గూర్చి ప్రశ్నింపగా వైద్యపాఠశాలలకు వచ్చువిద్యార్థులసంఖ్య హెచ్చెననియు సాధ్యమైనంతవరకు వారివారిజిల్లాలకు దగ్గరగా నుండు స్కూల్లోనే చేర్చుకొనబడుచురనియు తెలియజేయబడెను.

725. ఆర్. కె. వణ్మఖం చెట్టియారుగారు బాయిస్కూలులుప్రయాణపు ఖర్చులను గూర్చి ప్రశ్నింపగా పైమెల్లెగూఢ వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు రైలు ఖర్చులను భరించిరనియు అందులకు 5800 రూపాయ లీయబడెననియు 1020 మంది స్కూలులు వచ్చిననియు ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను.

728. టి. శివశంకరంపిళ్ళెగారు సెప్టెంబరు 29 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో హిందూపూయవిలేఖకుడు అచ్చట హెడ్ కాన్స్టేబిలొకడు టంటమా వేయించుచు ఇష్టము వచ్చినవారు కల్లుకుకాణములకు వెళ్ళి నిర్భయముగా త్రొగవచ్చునని ప్రకటించిన విషయమును గూర్చి ప్రశ్నింపగా, ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

758 పి. వి. సుబ్బారావుగారు గుంటూరు న్యాయవాదులకు వున్నవ లక్ష్మీనారాయణ ఎం. వి. నరసింహాచారిగార్ల అరెస్టులనుగూర్చి ఈక్రిందివిధముగ ప్రశ్నించిరి:- (ఎ) గుంటూరు న్యాయవాదులగు వి. ఎల్. నారాయణ ఎం. వి. నరసింహాచార్యులగార్లను అరెస్టుచేసి ఖయదులో పెట్టుటకు వచ్చిన పరిసీతు లేమి (బి) వీరిద్దరును పలనాడు విషయముల కేవిధముగ నైన బాధ్యులై యున్నారా? (సి) వారు పల్నాడుకు వెళ్లి చేసినతప్పు అటవీపరిపాలనములో ప్రజలకుండు కష్టములను విచారించుటయేనా? (డి) గత వర్ష ర ము తా హ సీ ల దా రు డి పూ టి కలె క్ష రు ప ల నా డు లో ని అ ట వీ శాసనములను కొన్నిటిని నిలిపివేయ వలసిన ఆవశ్యకతలను గూర్చి తెలియుండెరా? అటులయిన ప్రభుత్వమువారు ఏమిచర్య దీసికొనిరి? (ఇ) ఈ న్యాయవాదు లిద్దరు అరెస్టుగుటకు ముందు ప్రభుత్వమువారు అటవీశాసనముల కొన్నిటి నాపివేయవలెనని కలెక్టరుగారికి జెప్పినమాట నిజమేనా? అయినచో కలెక్టరుగారు ఏమియు జేయవనిరా? (ఎఫ్) వీరిద్దరును శాంతిభంగముగ నేమైన ప్రవర్తించిరా? కలెక్టరుగారు పలనాడులో క్యాంపు జేసినపుడు తనకు వసతి కు దురక పోవుట వలన వారికి వారివలన యేమైన వనసు నొచ్చెనా? (జి) వారికి ఇత విధించుట పోలీసువారిసాక్ష్యముమీద మాత్రమేనా? (హెచ్) వేలూరుజైలుకు మార్చుటకు కారణమేమి? నరసింహాచారిగారికి జబ్బుగానున్న మాట నిజమేనా?

ఉ:- (ఎ) మొదలు (జి) వరకును ప్రత్యుత్తరముగా ఈక్రిందవివరింపబడు గుంటూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆర్డరుతెలుపబడెను.

మాచర్లపోలీసువారు పంపినవార్తలవైపు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు 250 రూపాయలబాండునొకదానినిన్ని ఒక్కక్కటి 250 రూపాయలచొప్పున రెండుధరావతులనున్న కట్టి ఒకవత్సరముపాటు శాంతియుక్తముగ నేలయుండగూడదో దెల్పుటకు గోరబడిరి.

ఆయన మాచర్లకు వెళ్లి అచట అటవీశాఖ పట్టుములను లక్ష్యము జేయవలదని ప్రజలకు బోధించి ఉద్రేకము గలిగించుచున్నారనియు అందువలన శాంతికి భంగము గలుగుననియు మాకు దెలిసెను. ఈసంగతి ఆయనకు పంపన 112 సెక్షను ఆర్డరులో దెల్పుబడెను. ఆయన తనకది నియమమని సమర్థించుకొనక అచట ప్రజలకు అటవీశాఖ ఆందోళనములో శాంతముగ సహాయము జేయుటకై ఆయన జెప్పెను

7 గురు సాక్షులు విచారణ జేయబడిరి. నేర స్థుడుక్రాసుపరీక్షచేయలేదు. విచారణజేసినసాక్షులలో సబ్ ఇన్స్పెక్టరును, సబ్ మాజిస్ట్రేటును ఫార్మెల్లరేజరును గలరు. వారందరును ఈ నేరస్థుడును మరెయ్యకరునుగలిసి ఉపన్యసించిరనియు అందు శాసనోల్లంఘనము గావింపుడనియు ప్రభుత్వోద్యోగులకు సహాయము జేయవలదనియు జెప్పిరి. వీనివలన శాంతిభంగముగలిగితిరును. దౌర్జన్యమును ప్రోత్సహపరుపకున్నను ఈబోధలయందట్టి స్వభావముగలరు.

కాన 112 సెక్షను ప్రకారము ఆర్డరు సిద్ధాంతపరుపబడెను. నేరస్థుడు భాగ్యవంతుడు గాకపోవుటచే తక్కువ మొత్తమే జామీను కోరబడెను. ఆసెక్షను ప్రకారము ఆయన బాండు

నిచ్చుటకు కోరబడెను. ఆయన అటులజేయుటకు తీరస్కరించుటచే 118 సెక్స్ ను ప్రకారము ఒక సంవత్సరము సాధారణశిక్ష విధించబడెను. ఈశిక్ష ధరావతు కట్టనంతవరకు అనుభవించవలెను.

ఎం. వి. నరసింహాచారిగారు గూడ వైవారిలో కలిసి మాచర్లలో ఉపన్యసించువారు జైపిన్ విషయములనే జైపిరి. వారికిగూడ ధరావతు గట్టవలసినదని ఆర్డరుపంపబడెను. ఆయన క్రాసుపత్రిక జేయుట కంగీకరించలేదు. సాక్షులందరూను ఆయన ఉపన్యాసములు శాంతి భంగకరములని జైపియుండిరి. ధరావతు కట్టననుటచే 118 సెక్స్ ను ప్రకారము అది కట్టనంతరకు ఒక వత్సరము సాధారణశిక్ష విధించబడెను.

(హెచ్) రాజమండ్రి జైలులో కలరాయుండుటచే వేలూరు జైలుకు వారిని మార్చబడ్డెను. నరసింహాచారిగారి ఆరోగ్యము విషయమై ఏమియు తెలియలేదు.

759. ఈసభ్యులే గుంటూరు కొండా వెంకటప్పయ్య గారి అరెస్టునుగూర్చి ఈవిధముగ ప్రశ్నించిరి:— (ఎ) కొండా వెంకటప్పయ్యగారిని అరెస్టుజేయుటకు కారణ మేమి (బి) గుంటూరులో జరిగిన అరెస్టుల సందర్భమున అచటి కలెక్టరు గారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను తెలుపగోరెదను.

ఉ:— ఎ. గుంటూరులో శాంతికి భంగము కలుగకుండ నుండుటకై అరెస్టు ఆకస్రమని దోచెను. (బి) పీల్డుగారి నివేదిక ములు గూడము లగుటచే ప్రభుత్వమువారు దెలుపజాలరు.

761 అసామ్యుడుమిరాను సాహెబుగారు రమజానుఇద్ అను ఖిరీ కక్రింద హిందూపత్రికలో వ్రాసినవ్యాసమును జూచి తిరా. చెందుదినములు తెలుపుదినములుగ ప్రకటింపెదరా యని ప్రశ్నింపగా నావ్యాసమును జూచితిమనియు, చెందుదినములు సెలవుఇచ్చుట అనవసరమనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

762 ఎం. వి. అప్పారావుగారు మొన్న నైనిపలు బెజ వాడ వెల్లెనప్పడు మునిసిపలుగుడాములు మొదలైన వసతు లుండగా రైల్వేస్టేషను విక్రంతిగదులలోను రైల్వేగులులో ను ఉంచుట కేమికారణములు. అందువలన ప్రయాణికుల కెక్కు డిబ్బిందికలిగెను అనిప్రశ్నింపగా తగినవ్యవధిలేకయే ఒక పటాలము బెజవాడకు వెళ్లవలసి వచ్చెననియు జిల్లామేజిస్ట్రేటును తగినవసతు లేర్పరచుటకు కోరినయు వారేమి ఏర్పాటులు జేసినది తెలియదనియు ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పిరి.

771. ఎ. డి. ఎం. బనోటిసాహెబ్ గారు ఈక్రింది విధముగ ప్రశ్నించిరి. (1) 1000-100-1200 తీతముమీద ఎంతమంది డిప్యూటీకలెక్టరును నియమించుట కనుజ్ఞ ఈయబడెను. (2) ఎవరిని ఆస్థానములకు నియమించిరి. ఎప్పుటినుండి (3) ఇట్లు నియమించబడినవారలలో నెవరయిన నిండు తీతము మీద జిల్లాకలెక్టరులుగా పనిజేయుచున్నారా (4) వారిడిప్యూటీకలెక్టరు స్థానములలో నెవరినైన నియమించిరా? లేకపోయినయెడల ప్రభుత్వము వారట్లుజేయ నుద్దేశించిరా (5) ఇట్టి నియామకము లను, సర్వార్థ సేలు జిల్లెల నియామకములను ప్రకటించినట్లు, క్వార్టర్ల సీనిలియిట్లలో నెందుకు ప్రకటించలేదు. ఉ (1) అయిదు నియామకములను జేయుట కనుమతీయ బడెను. అందు నాలుగు నియామకములు జరిగెను (2) ఈ క్రిందివారు 1-12-19 నుండి డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి. ఎ రామచంద్రంగడి గారును, పి. శీతారామయ్య గారును, డబ్బ్యు. ఎస్. మాన్యులుగారును, ఎ. ఉపేంద్రపాణి గారును, రావుబహద్దరు. యు. రామారావు గారును, రావుబహద్దరు రామా రావుగారు మామూలు తీతమునకు ఏవెలు 1 వ తేదీనుండియు మార్చబడిరి. అప్పటినుండియే మార్చులుగారు తమ పనిలో ప్రవేశించిరి (3) ఎ. రామచంద్రంగడి పి. శీతారామయ్య గారు, ఎ. ఉపేంద్రపాణి గారు కలెక్టరుగా పని జేయుచుండిరి. (4) వారి తాత్కాలికముగ మాత్రమే పనిజేయుచుండిరిగాన వారి స్థానములలో నింకొకరిని నియమింప గూడదు. (5) నియామకములను ప్రత్యేకముగా తెలుపవలెనని తెలుపబడెను.

780 మున్సి మహమ్మదు అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబు గారు ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయ వైసు చాన్సలరుగారి కాలములో నెనేలులో నెంతమంది బ్రాహ్మణులు ఎంతమంది బ్రాహ్మణేశ్వరులు ఉద్యోగములలో నియమింపబడిరి. అందు మద్రాసువా రెంతమంది, ఇతరప్రదేశములవా రెంతమంది. సి నేలులోనియమింపబడిన సత్యమూర్తిగారు జాతీయవాదియు అసహాయోద్యమావలంబకునా? ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమును తెలిసి కొనెదరా? యని ప్రశ్నింపగా నల్లూరు బ్రాహ్మణులును ఒక బ్రాహ్మణేశ్వరుడును, ఒక క్రైస్తవుడును, ఇద్దరు మహమ్మదీయులును 13 గురు యూరపియనులును నియమింపబడినదియు 3 గురు

బ్రాహ్మణులును ఒక బ్రాహ్మణేశ్వరుడును ఒక క్రైస్తవుడును 2 మహమ్మదీయులును 6 గురు యూరపియనులును మదరాసు వారినియు ఒక బ్రాహ్మణుడును ఒక మహమ్మదీయుడును 7 గురు యూరపియనులును ఇతరప్రదేశముల వారనియు సత్యమూర్తిగారు నియమింపబడలేదనియు ఎన్నుకొనబడెననియు ప్రత్యుత్తరమియబడెను.

782. ఈ సభ్యులే, రాజమండ్రినుండి భద్రాచలము, నాగూర్, తాలూకాలమును, పార్వతీపురమునుండి జయపురము బస్తీరులకును రైలుమార్గనిర్మాణమున కెప్పుడు గడదొంగి ప్రశ్నింపగా రాజమండ్రినుండి భద్రాచలం, నాగూరు తాలూకాల గుండా సిరుంకాకు రైలు నిర్మించుటకు మొదలు దలచినదియు కాని అక్కడ ఎక్కువ వ్యాపారము జరుగదను కారణముచేత ను అందు కెక్కుడు వ్యయ మగును గాన ను ఆ ప్రయత్నమును ప్రభుత్వము వారు విడనాడి రనియు పార్వతీపురమునుండి ఏజన్సీ ప్రదేశములకు రైలుమార్గము నిర్మించువిషయము రైల్వేబోర్డువారును గవర్నరుగారును విచారించుచున్నారనియు ప్రత్యుత్తరమియబడెను.

784 ఈ సభ్యులే మదరాసు దక్షిణరహారాష్ట్ర రైల్వేలో హుబ్లి బెజవాడల మధ్య రైలులో ఇంటర్మీడియేటు తరగతి లేకపోవుటచే ప్రయాణికులకు కష్టముగ మన్నసంతోషభుత్వమువారు గమనించిరా యనియు మీటరుగేజిలోకూడ బ్రాడు గేజిలోవలెనే ఇంటరుమీడియేటు తరగతి నేర్పాటు జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రైలులే అధికారులను కోరవలెననియు అతగుగా రైలుఅధికారులనుండి ఈక్రింది సమాధానమువచ్చెనని ప్రత్యుత్తరమియబడెను.

బందరు నర్సారావుపేటల మధ్య 48, 51 నెంబరుల రైలుబండ్లలో ఇంటర్మీడియేటు తరగతి ఏర్పరుపబడెను. ఇంటరు తరగతి పెట్టెలు తగినన్ని లేవు. ఉన్నవి బెంగుళూరు పూనా రైలులలో ఉపయోగింపబడుచున్నవి హుబ్లి బెజవాడల మధ్య తగినంతమంది వైతరగతి బాటసారులు లేరు. ప్రజలందులకు అడుగుట లేదు. అందుచే ఏర్పాటు జేయుటకు పిలువెడు.

నార్దు ఈస్టురైలు (బ్రాడుగేజి) లో మేలు బండిలోను ప్యాసెంజరు బండ్లలోను నార్దుపైను రైనులోను ఇంటరు తరగతి ఏర్పాటు జేయబడెను. బ్రాడుగేజిలో అన్ని బండ్లలోను వైతరగతిపెట్టెలు గలవు.

800. ఎ. రంగనాథ మొదలియూరుగారు; గుంటకల్లు జంక్షనులో రెండవమారు 1920 నుండి పరీక్షించినపుడు నీరు బాగుగ లేదనియు అందుకుగాను అధికారు లేమిశ్రద్ధ తీసికొని రనియు ప్రశ్నింపగా నీ విషయమున రైల్వే అధికారుల నుండి ఈక్రింది సమాధానము వచ్చినదని తెలుపబడెను.

గత విశ్వరము తొలకరి వానలు లేకపోవుటచే నీరు బాగుగ లేదు. ఈ వత్సరము గూడ నాంచెర్ల బావిలో నీరు తక్కువగా గలదు. అందుచే నీటిలో భేదములేదు. వర్షములు బాగుగ కురిసి వావినిండువరకును నల్ల యుండును.

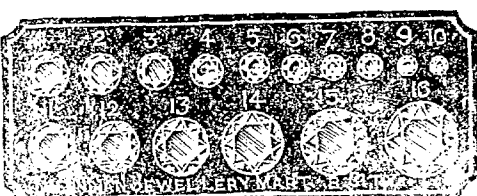
ఆ బావిలోనీరు 3 నెలల కొకపర్యాయము శుభ్రపరపబడును. రిజర్వాయరు నెలకొకపర్యాయము శుభ్రపరచెదరు. ప్రస్తుతమువారమునకొక పర్యాయము శుభ్రపరపవలెనని తెలుపబడెను. ఉద్యోగులు నీరుకాచి త్రాగవలయునని తెలుపబడెను. గుంటకల్లునకు 5 మైళ్లదూరమునుండి నీరుతెచ్చుటకు ఆలోచించుచున్నాము. ఇది సఫలమైనయెడల గుంటకల్లునకు కావలసినంత మంచినీరు వచ్చును.

801. భానుబహదరు మహమ్మదు సద్దుల్లాబాదుసా సాహెబ్ గారు, ప్రభుత్వసహాయము పొందుచున్న కళాశాలలోను పాఠశాలలోను పంచమ, మహమ్మదీయ విద్యార్థులనుండిగూడ, వీరవద్దనుండి సగముజీతముమాత్రమే పుచ్చుకొనవలెనను ప్రభుత్వనిబంధనకు వ్యతిరేకముగ, పూర్తిజీతము పుచ్చుకొనుచున్న సంతతి ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా యనియు ఇందువిషయమై విద్యాశాఖాధికారిని, ప్రధానోపాధ్యాయులను ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువుల ననుసరింపవలెనని హెచ్చరించవలెనని కోరెదరా యని ప్రశ్నింపగా వీరవలెనుండిమాత్రమే సగముజీతము పుచ్చుకొనవలెననియు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును కలాశాల ఆధ్యక్షులకు తెలిపెదమనియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

815 టి. సి. తంగవేలు పిళ్లగారు నాయుడు కులములోవారు ఎవరైనను జిల్లా రిజిస్ట్రారు స్థానములో పనిజేయుచుండిరా యనియు లేకపోయినయెడల ఆకులమునుండి వర్తనైనను నియమింపగూడదాయని ప్రశ్నింపగా ఇదివరకు కారని యు అర్హతనుబట్టి సకాలములో నియమింపబడుదురనియు ప్రత్యుత్తరమియబడెను.

818. సె. వి. వెంకట రమణయ్యగారు:— రాజ్ కేయ సంస్కరణలపల్ల నీ రాజధానిలో నెంతమంది యూరపియను అధికారులు విక్రంతి పుచ్చుకొనిరి. లేక తమ సేవనుబట్టి తగినపించను నీయవలెనని ఎంతమంది కోరిరియని ప్రశ్నింపగా ఎవరును విక్రంతి పుచ్చుకొన లేదనియు. సేవనుబట్టి పింఛనుచ్చు ఏర్పాటు నెమియు జరుగలేదనియు ప్రత్యుత్తరమియబడెను.

నిర్దుష్టముగ తియారుజేయబడిన కాస్త్రీయ డౌషధములు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 12, హరిస్ రోడ్, హుంబుల్డ్ - మదరాసు.

నల్లము బాగ వుండే యింటేమన్ కుచ్చి కెంపును, చక్రసాణ పట్టుకెంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును. నల్లకు కొంచెముగా నున్నది, ఇంతలోనే వెల జాస్తీ చేతుపోవును. కాబట్టి కలయువారు త్వరలో ఆర్డరు పంపవలయును.

సెం1 నైజా	పట్టె కుచ్చి కెంపుల	కెంపుల
2 నుండి 11 నైజా లన్నయు	వెల.	వెల.
2 చేరిన కెంపులు క్యారిట్టు 1-కి 0-14-0	0-18-0	
4 ,, 8 ,, ,, 1-0-0	0-18-6	
6 ,, 6 ,, ,, 1-0-6	0-14-0	
8 ,, 7 ,, ,, 1-0-8	0-15-0	
10 ,, 10 ,, ,, 1-4 0	1-0-0	
12 ,, 16 ,, ,, 0-18-0	0-18-0	

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కు, పోస్టు బాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సీటీ.

KAPURIA OIL
THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్సిల్లి వున్నదేకను యిండియా జేమునందు మెదకునకు చలన గలగుటకునుమాంధ్యము వదులుటకును జ్ఞాతకేక్తి హమ్మటకును తలకెండుకల పరిశుభముగ వినిగలాగునుంచుటకును ప్రతిష్ఠియును ప్రతిభుకనును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తలకెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా నెంచుటకు తగిన శక్తితి తలచానెనుందు కలవు. చుంకును పోగొట్టును. శోభములకు పట్టునంటి మెల్లదనము విచ్చును. మెదకునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలనూ నె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును నెక్కుచుండికి నుహాపకారము మొనరించినది.

నేడు వీని నుపయోగించుచును.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-6-0 అణము.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అణము.
సోల్ ఏ బెల్లు.
వి. పి. నుజి.నూర్తరు కనూవను రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.
అంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
155, హమ్మబడి, బొంబాయి.

D 126 W 100.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ అక్టోబరునెల 14 వ తేది

శుక్రవారము

వెంబూరు ఆలయము

అయిలింగు కమిటీ రిపోర్టు

29

జూను తేదీయందును, అందుకు పిమ్మటను వెంబూరు డివిజనులో జరిగిన ఆల్లరులగూర్చి విచారణజేసి రిపోర్టు తయారుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు విచారణసంఘము నేర్పాటు జేసినటుల జూలై 30 తేదీన ఉత్తరువు గావించిరి. ఈ సంఘమునందు న్యాయమూర్తి అయిలింగు, రా. బ. టి. యం. నరసింహాచార్యులు, ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వీరు ఆగస్టు 5 తేదీన పీఠిమినరీ మీటింగు జేసిరి. 10 తేదీన విచారణను ప్రారంభించిరి. 30 తేదీన తమ రిపోర్టును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి వంపియుండిరి. ఆగస్టు 30 తేదీన తయారయిన నివేదిక, అక్టోబరు 7 తేదీన ప్రచురించినటుల ప్రభుత్వమువారు వెలుపుచున్నారు. పత్రికలకు మాత్రమే ఇప్పుడు చేరినది. మొన్నటిదిను మద్రాసు శాసనసభలో మిల్లు గడబిడలగూర్చి చర్చ జరుగునపుడు, శాసనసభ్యుల కింకను అయిలింగు కమిటీ రిపోర్టు ప్రతులు చేరలేదని, తనికాచలం శైలిగారు మొరబెట్టిరి. ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ లయొనల్ డేవిడునుగారు మాత్రము, రిపోర్టునుగూర్చి స్వేచ్ఛగ ప్రసంగింప దొడంగిరి. శాసన సభాధ్యక్షులు సయితము రిపోర్టు సభ్యులకు చేరనందున వారికి యిబ్బంది కలిగినదని చెప్పవలసివచ్చెను. రిపోర్టును శాసనసభ జరుగుటకు పూర్వమయినను ప్రచురించిన, ఇంతటి ముఖ్యవిషయమైన సభ్యులు స్వేచ్ఛగ సభిప్రాయమిచ్చుటకు వీలయ్యెడిది. కమిటీల నేర్పరుచుటవలన లాభము గలుగక బోవుట యటుండ, వారిరిపోర్టు అయినను సకాలమునకు బయల్పడకుండుట మరింత విచిత్రముగ నున్నది. రిపోర్టుకు సంబంధించిన విషయములు వెనుక తటస్థించెను. పిమ్మటి సందర్భములు, ప్రస్తుత విషయస్థితిని తెచ్చిపెట్టెను. ఇందునుగూర్చి విచారించుటకు మరియొక కమిటీ నేర్పరుకవలయునని తనికాచలం శైలిగారు గోరిగాని, అట్టి కమిటీలో, సమ్యక్ముగల సభ్యులు లభించుట మిగుల కష్టమని, డేవిడునుగారు అభిప్రాయపడిరి.

క్రొత్త కమిటీని నెలకొల్పనందులకు విచారణకడ నవసరములేదు. ప్రాతి కమిటీవలన కలిగిన లాభమేమియో, వారి రిపోర్టునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఆగస్టు పదియవ తేదీన అయిలింగు కమిటీ వారియెదుట జరిగిన విచారణలో, మద్రాసు లేబరు యూనియనువారు పాల్గొన నిరాకరించిరి. బకింగు హాము కర్నాటిక్కు మిల్లుల యజమానులకును, పనివారలకును గల తగాదాల మంచి చెడుగుల గూర్చి కమిటీవారు విచారింపగూడదని, ప్రభుత్వమువారు ముందుగనే సూచించిరి. ఈ తగాదాయే, కలవరమున కంతకును మూలకారణము. మూలకారణమును సరకు జేయక, కేవలము అల్లరుల భాగమును గూర్చి మాత్రమే విచారింపవలయునని

సూచించుటచే, లేబరు యూనియనువారు విచారణలో జోక్యము కలుగజేసికొనరయిరి. ముఖ్యవిషయమును విచారింపవలసినదగుటచే, విచారణ సంఘపు యుపయోగము చాలవరకు దగ్గిపోయెను. అందుకు దోడుగ పనివారలలో నెక్కుడు మంది విచారణలో పాల్గొనక బోవుటచేత, కొలది మంది సాక్ష్యముమీదనే విచారణసంఘ సభ్యులారాధారపడి యుండవలసివచ్చినది. సర్ విలియం అయిలింగుగారియభిప్రాయములు ప్రధాన నివేదిక యందు పొందుపరుపబడినవి. వానిని జూచిన, ఒకపక్షమువారి సాక్ష్యమునే, వారు సత్యమని నమ్మినటుల పుష్టపడగలదు. నరసింహాచార్యుల వారి యభిప్రాయములు అయిలింగుగారి యభిప్రాయములనుండి కొంతవడి భేదిం చెను. డి. బి. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు మాత్రము సంపూర్ణ భేదాభిప్రాయమును కనుబడి, విచక్షణ జ్ఞానము నుపయోగించిరి. మువ్వరు సభ్యులలో ఇరువురు సభ్యులు పూర్తిగ భిన్నాభిప్రాయులై, మిగిలిన సభ్యుడు మధ్య మార్గము దొరుకుచుండినను, సర్ లయొనల్ డేవిడునుగారు ఒకపక్షమునుమాత్రమును సమర్థింపజూచిరి.

సమ్మెలోనున్న కూలీలపక్షమునకు విచారణలో ప్రాతినిధ్యము లేకబోయెనని, రిపోర్టు వెలుపుచున్నది. పోలీసు, మిల్లు యజమానులు, ఆదిద్రావిడుల తరపు సాక్షులు మాత్రము విచారింపబడిరి. కొందరు సాక్షులను విచారణసంఘమువారు వారియంతట వారే పిలిపించిరి. పోలీసు కమిషనరు పెల్లిగారిజే మొదట విచారించిరి. మిల్లు పనివారల నుండి, ఆదిద్రావిడులు చీలిపోవుట అంతర్వైషమ్యముపెరుగుటకు కారణమయ్యెనని, రిపోర్టులోనిక రిందుచున్నది. అల్లరుల బాధ్యతను, ప్రధానపు రిపోర్టు, సమ్మెలోనున్న కూలీలపై మోపుచున్నను, అందుకు తగిన ఆధారముల గనుపరుకజాలకబోయెను. ఇంట్లు తగులబడుటకూ, జూను 30 తేదీన పోలీసువారిచో జరిగిన సంఘర్షణకూ, కారకు లెవరో తెలియలేదని, రిపోర్టు వెలుపుచున్నది. నేరములు జేసిన వారేజాతివారలో నిరూపించుటకయినను వీలులేదని కూడ, రిపోర్టు తెలుపుచున్నది. అయినను, నేరముల జేసినవారు, సమ్మెలోనున్నవారును వారి యభిమానులునని, అయిలింగుగారు ఊహించుచున్నారు ఆదిద్రావిడులకే ఎక్కుడు నష్టము గలిగెనని వీరి యుద్దేశము. ఆదిద్రావిడులు వారి గుడిసెలను వారే తగులబెట్టికొనిరను సూహను, వీరు అంగీకరించుట లేదు. మాయరుగారి సాక్ష్యమును వీరిందుల కాధారముగ గైకొనిరి. అబ్దుల్ బసీర, లక్ష్మణస్వామిని కొట్టినవారలు, ఆదిద్రావిడులని మాత్రము వీరింగీకరించుచున్నారు. లక్ష్మణస్వామికి దారుణముగ, దెబ్బలు తగిలెను. అల్లరుల సందర్భమున, పోలీసువారు తమ బలమును అధికముగ ప్రయోగింపలేదనియు, తుపాకుల నుపయోగించుట యవసరమయ్యెననియు, అయిలింగుగారు అభిప్రాయపడిరి. లేబరు యూనియను ఆవరణములోను, ఇతర చోటులను పోలీసువారు సర్పి జేసిరిగాని, నేరమునకు సంబంధించిన దేమియు దొరకలేదు. అయినను, పోలీసువారి చర్య న్యాయముకాదనుట కాధారము లేదని, అయిలింగుగారి యభిప్రాయము.

మరియొక విషయమును గమనింపవలసియున్నది. జూలై 1 తేదీన పరచేరి, అందు కాపురమున్నవారు వదలివైచిరి. ఆరాత్రి ఏకారణము చేతనే పరచేరిలోనున్న గుడిసెలు అగ్నిహోత్రుని కాహుతియయ్యెను. చేరువుననున్న పోలీసు

స్టేషనులో, పోలీసు కమిషనరు క్రింద నూర్గురకు వైగ పోలీసు భటులుండిరి. కాని, వారు దాని నార్ప బ్రయత్నింపకబోయిరి. అందుకు బూని నచో, కూడియున్న ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పునవసరమువచ్చునని తలచి, పెల్లిగా రూరకుండిననియు, పోలీసువారి సహనభావమున కిది నిద్రాసమనియు, అయిలింగుగారు వెలుపుచున్నారు. అంతకు పూర్వమును, పిమ్మటను, తుపాకులకాల్పుటలో నష్ట సహనము నేల జూపలేదో తెలియదు. పోలీసువారు తుపాకుల కాల్పినపుడెల్ల విచర్యనము బయలుదేరుచున్నదనియు, గుండ్లను తరుచుగ ప్రయోగింప నవసరము లేకుండుటకు పోలీసు సిబ్బంది నందుచే నింకను హెచ్చుజేయవలయుననియు, రిపోర్టు సూచించినది టి. యం. నరసింహాచార్యులుగారు ప్రత్యేకాభిప్రాయము తెలుపుటలో, ఆదిద్రావిడులుగూడ దౌర్జన్యమున పాల్గొనిరనియు, పోలీసువారు ఆదిద్రావిడుల దౌర్జన్యము నాపుటకు శ్రద్ధపహింపలేదనియు, సమ్మెకుపూర్వమునను పిమ్మటను ఆదిద్రావిడులు కత్తులతో వెడలుచున్నటుల ఇన్ స్పెక్టరు హోకోననుగారు సాక్ష్యములో సంగీకరించిననియు, ఆదిద్రావిడులు ఇతరులపై దౌర్జన్యము జూపినటుల హోవెల్ గారు నుడివిననియు, ఇతగోపమొదలియారుగారు మరియిరువదిమందియు కమిషనరుగారి కిచ్చిన పిటీషన్లపై ఎట్టిచర్య దీసికొనలేదనియు, ఆదిద్రావిడులపై సెక్యూరిటీ షెక్షనులక్రింద చర్య దీసికొనినచో వారు తరువాత మార్గస్థులను దెబ్బలు గొట్టెడివారు గారనియు, ఆదిద్రావిడులకు సాకర్యముల సభిముగ నొసగినందుచే, మిగిలిన వారలలో నసంతృప్తి ప్రబలెననియు, అయినను ఆదిద్రావిడులయడ పోలీసువారికి పక్షపాతమున్నటుల గనుపింపలేదనియు, వివరించిరి. పక్షపాతచిహ్నమయినను లేకుండ పోలీసువారు వ్యవహరించిన బాగుండెడిదని వీరియభిప్రాయము.

డి. బి. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయ ప్రకటనము, న్యాయాధిపతి అయిలింగు, నకిలు నరసింహాచార్యులగార్లు ప్రకటనములకన్న ఎక్కుడు స్పష్టముగను, లేబుల్లెముగను హేతు బద్ధముగను నున్నదని, దానిని చదివినవారికి గోచరించును. దీనిని భిన్నాభిప్రాయమని పేర్కొనుట న్యాయముగ నుండును. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్ల సాక్ష్యముబట్టియే, రిపోర్టులో గావించబడిన వర్ణనను తగ్గింపవలసి యుండునని నాయుడుగారు సూచించిరి. ప్రజలు మితిమీరిన పనులుజేసి, తుపాకుల ప్రయోగమున కవసరము గలిగించిరా యను విషయమును నాయుడుగారు కడు సమర్థతతో చూపించిరి. విచారణలో మిల్లు తగాదాల కారణమును కనుగొన నక్కరలేదని సూచించుట, సరియిన నాయుడుగారు భావించిరి గాని, దానిని కనుగొనక ఇతర సంగతులను విచారించిన లాభ మేమియో తెలియకున్నది. కర్నాటిక్కు మిల్లులను మూసిననాటినుండి యయినను జరిగిన సంగతులను విచారింప నీలులేక, మధ్యగ జూను 29 తేదీనుండియు మొదలిడ వలసివచ్చుటచే, విచారణ స్వేచ్ఛగ జరుగకబోవుట యొక లోపమని నాయుడుగారు సూచించిరి. ఇందుకు దోడుగ, సమ్మెలోనున్న పనివారల తరపున సాక్ష్యము లేకుండుటయు, పోలీసుపక్షపుసాక్ష్యమే బలముగ నుండుటయు, మరియొక లోపమని వారియభిప్రాయము. సమ్మెకట్టుతో నట్టి సంబంధములేని మువ్వరు హిందువులు, ఇరువురు మహమ్మదీయుల సాక్ష్యమునకు మాత్రమే విలువగలదని వీరు వెలుపుచున్నారు. చెన్నపురియందు సామాన్యముగ ఏవిదోదముజరిగినను గుంపులు జేరుచుందురు.

గుంపులు జేరినంతమాత్రమున, వారందరూను చా ర్జన్యమునకు పాల్పడ నుద్దేశించినటుల భావించ నదను. పెరంబూరుదివిజనలో నాతరుణమునకూడిన గుంపులను నులభముగ చెదరగొట్టుటకు వీలుగల దా లేదాయని నాయుడుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇక స్నే క్తరు నార్తుగారు సూచించిన ప్రకారము, మూడు తడవలు భయపెట్టినంత మాత్రమున ప్రజలు పారి పోయిరి. పోలీసు వారి వై. కొన్ని మార్లు కాల్చినది, కృత్రిమవర్షోగాని, గుంపులు గావని, నాయుడుగారు తెలిపిరి. గుండ్ల ప్రయోగమునకు, రిపోర్టు తెలిపినంత యవసరము గలుగలేదని వీరి యుద్దేశము. సమ్మెలో జేరిన వారును వారి యభి మానులును, దోషకారకులై యుందురను సిద్ధాం తమును, నాయుడుగారు విశ్వసించుటలేదు. ఆకా రణముగ ఇండ్లు తగులబెట్టుట మొదలగు దుష్కృ త్యముల జేయుటకు, వారు పాల్పడెదరని, వారు నమ్ముటలేదు. తమనిధిని నిర్వర్తించుటలో పోలీసు కమిషనరు డిప్యూటీ కమిషనరుగార్లను నిందింప వీలులేదని, నాయుడుగారు సూచించిరి. కాని పబ్లిక్ సేటు పోలీసు ఆఫీసరుల ప్రవర్తనము సరిగనున్నదని మాత్రము, వారు సూచించజాలరు. షరచేరిలో నూటపబడి గుడిసెలు తగులబడుచున్న పుడు, దానినార్చ ప్రయత్నింపకుండుట పోలీసువారి ఓర్పుకు నిదర్శనమని, అయి లింగుగారు తెలిపిన సంగతిన నాయుడు గా రెంతమాత్ర మంగీకరించుటలేదు. పోలీసువారు తమ ధర్మమును జాగ్రూకతతో నిర్వహింపలేదని యే, నాయుడుగారి యుద్దేశము. ఇందును గూర్చి బాధ్యత వహించిన పోలీసు ఆఫీసరులందరును యూరపియనులు. మొత్తమున 418 గుడిసెలు కాల్చి పోయెనని, కమిటీవారికి తెలిసెను. ఇందులో 269 అదిద్రావిడు లని, 149 తదితరులని. ప్రభుత్వమువారు, అది ద్రావిడ నివాసములకొరకు ఇరువదివేల రూపాయి లను వెచ్చింపగ, మిగిలిన వారికొరకు 100 రూపాయిలను మాత్రము వెచ్చించిరని, నాయుడుగారు సూచించిరి. శాంతి సంరక్షణ బాధ్యత, రిజర్వుడు శాఖలో జేరినది. అధికారవర్గమే దానిని నిర్వహించుచున్నది. పర్యవసాన మేమగుచున్నదో, రాజధాని కట్టణమునందే వ్యక్తమగుచున్నది. కరి పాలనా విధానము త్వరలో మారవలసిన యావశ్య కతను నులభముగ కనుగొనవచ్చును. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము వలన గాని, ప్రజల యిక్కట్లులు దీరజాలవు. ప్రజల యభీష్టము నెఱవేరుచుండదు. విచారణసంఘములు మొదలగు తాత్కాలిక ప్రతి క్రియలవలన, ప్రజాభీష్టము నెఱవేరునని యూ హించెడివారు; నిజమును గ్రహించి, సత్వర స్వరా జ్య సంపాదనముకొరకు తమ శక్తి సామర్థ్యము లను వినియోగించుట ధర్మము.

ఆంధ్ర రత్న

దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

చీరాల వ్యవహారములు

శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారిని మొన్నటియడయ మునను చెన్నపురికి పోలీసువారు తీసికొని వచ్చిరి. రాత్రి బోటుమెయిలుమీదను తిరుచునాపల్లి చేర సాలకు గొనిపోయిరి. ఉడయమునుండి రైలుబండి వెడలిపోవువరకును వారిని మిత్రులు సందర్శించు చుండిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు వారికి సహజమైన యుత్సాహముతోను చమత్కార ప్రసంగముల తోను వారిని జూడబోయిన మిత్రుల కవ్యాజా సందమును గలుగజేయుచుండిరి. శీరంగనాయక

జేత్రసమీపమునను నివసించు బోవుచున్నా మనియు నిరంతరము శ్రీరామపాదారవిందస్మరణ మును జేయుచు స్వరాజ్యసిద్ధికి నిత్యకైంకర్యము చేయుచు మనియు మిత్రులకు తెలిపిరి. భారతదేశ ప్రఖ్యాతిని గడించిన చీరాల పేరాల పౌరులను వారిధర్మప్రతిష్ఠను గాపాడుకొనవలయు ననియును ఆంధ్రలోకము చీరాలపేరాలపౌరుల పరువుప్రతిష్ఠలను గాపాడవలయు ననియును ప్రార్థించిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారి మందహాసము గంభీరభావ ములు ఛలోక్తులు వినయస్వభావము కారాగృహ వాసభయమును ప్రజాహృదయమునుండి నాశ నముచేసిన విధమును వ్యక్తము చేసినవి. చీరాల పేరాలపౌరులు స్వధర్మనిర్వహణమునకు కారా గృహవాసమును నిర్భయముగ స్వీకరించిన విధ మాంధ్రదేశమునకు తెలిసియున్న విషయము. పది యానవేలమంది స్వగృహములను కరిత్యజించి యారుమాసములనుండియును పాకలకుం దరణ్య వాసమును జేయుచు మహాకష్టముల ననుభవించుచున్నారు. శ్రీమంతులకు పాకలవాసము విశేషమైన కష్టములకు గారణము గాకపోయినను బీద జనులకు ముఖ్యముగ వానకాలమునందు మహా కష్టములకు గారణంబుగనున్నది. గోపాలకృష్ణయ్య గారు చీరాలపేరాలపౌరులకు సంజీవనిని యాచించుటకై సంచారమును జేయ నుపక్రమించినటులు బ్రహ్మపురమునందు గూడిన యాంధ్రమహాసభల యందును కలెక్టరుగారి సమక్షమునను చెప్పి యుండిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారి బంధనమువలనను సంజీవినీసంపాదనమునకు గొంత యభ్యంతరము గలిగినది. చీరాల పేరాల పౌరుల దురవస్థను గోపాలకృష్ణయ్యగారి ప్రార్థనను గమనించి సంజీవని సమకూర్చెదదగుత! ఆంధ్రలోకము శక్తి కొలది ధనసహాయమును జేసి చీరాల పేరాల పౌరుల ప్రతిష్ఠను నాంధ్రలోకగౌరవమును భారత స్వరాజ్యసంరంభమును గాపాడుగాత!

రివిన్యూబోర్డు

రివిన్యూబోర్డును ఎత్తి వేయవలయునను సభి ప్రాయము సామాన్యముగ ప్రబలియుండ, రివిన్యూ కమిటీ బోర్డువారు మువ్వూరు కమిషనరులతో డిని నింకను కొనసాగింపవలెనని రిపోర్టుచు ప్రచు రించుట ఆశ్చర్యకరము. ఈ కమిటీ రు తెలిపిన కారణములు నిన్సారముగనున్నవి. ఇకకంటాక్కు కమిషనరును మాత్రము, కమిషనరులలోనుండి తొలగింపవలెనని వీరు సూచించిరి. డి. బి. కృష్ణ నాయరుగారు, ఇరువురు కమిషనరులున్న చాలు నని తెలిపిరి. ల్యాండు రివిన్యూ, రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు శాఖలను ఒక్క కమిషనరుక్రింద జేర్చ వచ్చునని, సూచించిరి. వన్యభిక్షగారు కృష్ణ నాయరుగారితో నేకీభవించిరి. రివిన్యూబోర్డును రద్దు జేయవలయు ననుతలంపు, కమిటీసభ్యులు తొమ్మిదిమందిలో నెవరికిని తట్టలేదు గాబోలు. శాసనసభలో చర్చ జరిగినపుడు మాత్రము రివిన్యూబోర్డు నెత్తివేయవలయునని, పలువు రభి ప్రాయపడిరి. కమిటీల నేర్పటచుటవలన లాభ మును తెలిసికొనుట కిది మరియొక నిదర్శనము.

టోలుపన్ను: మున్సిసిపలుచట్టము

1884 సంవత్సరపు మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మ్యునిసిపలు చట్టముక్రింద, భర్తీబండికి 4 అణాలు ఖాళీబండికి 2 అణాలు గరిష్టపు రేట్లు విధింపబడు చుండును. 1920 సంవత్సరపు చట్టముప్రకారము భర్తీబండికియినను, ఖాళీబండికియినను 3 అణాలు రేటువిధింపబడెను. ఇదియేభారమని ప్రజలపు డెం

చిరి. ఇది యిటులుండ శివరావుగారు నిన్నటిదినము సవరణనుపాదించిరి. టోలుపన్నును అన్ని బండ్ల కును 3 అణాలనుండి 4 అణాలకు హెచ్చింపు మని గోరియుండిరి. ఇందుమీద చాలసేపు చర్చ జరిగెను. ఇట్టి సవరణచట్టమును క్రవేత పెట్టవల సిన బాధ్యత, మంత్రివైచుండగ ననధికారసభ్యు లిందుకు గడుంగుట భావ్యముగలేదని కొందరు సభ్యులు నొక్కి జెప్పిరి. ప్రభుత్వము వారి చట్టము సంశ్లింపించినటుల, రిచర్డుగారు తెలిపిరి. తుద కీచట్టమును శాసనసభ వారంగీకరించిరి నూతన శాసన సభలవలన ప్రజల కెట్టి లాభము గలుగు చున్నదో, దీని మూలమున గ్రహింపవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

గుంటూరుధరలు (13-10-21)

నాటుమాది	రు	210, 215 వరకు
జిన్నమాది	రు	226
పత్తి	రు	65

పోస్టులు ప్రటనము:— పోర్టువోవోవో. దక్షిణ హిందూస్థానపు రెయిల్వేకట్ట తెగుటచే ఆవల ప్రదేశములనుండి యు, నేడు టప్పాలు రాలేను.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:—ఈ సంఘాయాజ మాన్యమున చాకలపేటలోని కాట్టడ వీధిలోని కెంటరులో ఆదివారము 16 వతేది ఉదయం 8-30 గంటలకు బ్రహ్మసంధ స్వామిగారు 'స్వయంసాహాయ్యము'ను గూర్చి యవస్థాసిం చెదరు.

దక్షిణాది రైలుప్రయాణము:—పోర్టు వోవో రైలు వంతెన క్రమగోయినది. 13-14 తేదీలను ప్రయాణికులు యితరబండ్లతోకి మార్చబడుదురు. పుట్టిపూట రైలులో వచ్చిన వారిని వెంటనే వంతెన కవతెల్లప్రక్కకు పంపెదరు. తిరువనంత పురము 5 వ బండి గూడలూరులోను 6 వ బండి మాయవరము లోను ఆగిపోవును. ఆబండ్లలో వచ్చినవారిని మరునాడుదయ మున మార్చెదరు. బల్లారి గడగు రైలు మార్గమున గుడిగూరు తారనగల్లులకు మధ్య రైలుకట్ట తెగినది. వారమురోజుల వర కును మార్పుట అవసరము.

దేశభక్తుని రాక:—తిరుచినాపల్లి కాంగ్రెసు సెక్రట రిలు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాను. చీరాలపేరాల నాయకు లును రామదండుముఖ్యులు నగు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్య గారు గంజాబిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే ఒకసంవత్సరం శిక్షవిధింప బడి తిరుచినాపల్లి యాయుధయం (12-10-21) బోటు మెయి లులోజేరిరి. వారిని మూడవతరగతిబండిలో తీసికొనివచ్చిరి. వారి వెంట ఆంగ్లరు రిజిస్ట్రీపోలీసువారు వచ్చిరి. డాక్టరు టి. యస్. యస్. రాజ్, టి. ఆదినారాయణ చెట్టియారు, పి. కోదండ రామ అయ్యరు ప్రభృతులు ఆయనను స్టేషను ప్లాటుఫారంలో కలసికొని సమస్కారము లర్పించిరి. ఆయనను భోజనము చేయవలసినదని కోరగా తాముప్రభుత్వమువారి ఆతిథియగుటచే యితరు లాహ్వానించుటకు వీలులేదని గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఆయనకు ఒంటెపెద్ద బండిలో కెంటులు జేయిలుకు, దండభరు లగు పోలీసువారు వెంటరా తీసికొని పోయిరి. ఆయన సంతోషముగనే యుండెను. కాని చిక్కిపోయి యుండెను. డాక్టరురాజుగారు బొంబాయిలో చూచినట్లుటి కంటె చిక్కిపోయినా రేమని యడుగగా శరీరములోని బడేశ వస్తువంతయు వెల్లిపోవుటచే అట్లాయనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఆయన కద్దరు తెలుగుడ్డ, భోవతి, అంగవస్త్రములను ధరించి, పెడచుట్టును, రుద్రాక్షమాలతోను, భుజముమీద తుండు గుడ్డతో నుండెను.

అయోధ్యరైలు చట్టము:—ఈ చట్టమునుగూర్చి ఆలో చించుట కేగ్గురుపబడిన సంఘమునందలి సభ్యులపట్ల సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు క్రమముగా ప్రవర్తించుటచే తాలూ కాదారులును ప్రభుత్వోద్యోగులును కాని సభ్యులందరును మాని నేసిరి. రైతుల హక్కులకుగూర్చి బాధ్యతగల ప్రభుత్వోద్యో గులందరునుగూడ అనుకూలముగా చెప్పినను రాష్ట్రప్రభుత్వ మువారు తాలూకాదారులపక్షమును పూనుటచే మేమందర మును మానివేసితి మని లక్ష్నోమితవాది సంఘాపాధ్యక్షుడు యిండియాదేశము రివిన్యూశాఖ కార్యదర్శికి తలసంపెను.

కల్యాణదుర్గంతాలూకానభ

౬ వ తేదీ యదయం గంటలకు పురసంక్షిప్తతతో సభాప్రారంభంపడెను. రాజములపూజ సలుపబడెను. ప్రత్యేకముగఁ బిమ్మింపబడియున్న సభామండపమున 1000 ప్రజలు పల్లెటూళ్లనుండి వచ్చినప్రతినిధులు చేరియుండిరి. అందులో సుమారు ౨౦౦ స్త్రీలును కొందరు పంచములును గూడ జేరియుండిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు డి. పి. వెంకటేశంగారు తమ ఉపన్యాసమును జదివెరి. వారిఉపన్యాసమునుండి ఈక్రిందిభాగములు ముద్రితములు:

భగవంతుడు స్వేచ్ఛాపరతంత్రుడు. ఆత్మకు ప్రతిబంధములు లేవు. జీవోపాధియందును మనుజుడు ఈశ్వరత్వమును బాంధవలయుననిన, ఆప్రతిబంధ మనమ్మునిగనుండుట వానికర్తవ్యములలో నొకటి. స్వేచ్ఛ ఈశ్వరాంశము. మృగ, పక్షి, క్రిమిజాలములు సయితము స్వేచ్ఛనపేక్షించుచుండ, మానవుడు దానిని గోరుటయందు చిత్ర మేమియును లేదు. పదునెనిమిదవ శతాబ్దమున ఫ్రాన్స్ దేశమున గలిగిన యుల్కప్యములగు సంఘటనలకు, స్వేచ్ఛ, భ్రాతృత్వము సర్వసమత్వము అనునవి ఆ దర్శిక స్ఫూర్తిములై యుండెను. లోకమాన్యుడగు తిలక్ మహాశయుడు యీస్థానమును బట్టియే స్వేచ్ఛందవృత్తి నాజన్మ స్వాతంత్ర్యమున నిష్ఠపఱచెను. కడచిన ముప్పదియైదు వత్సరములుగ దేశీయ మహాసభ గూడ నీ స్ఫూర్తిముల సారాంశమును గ్రహించి భారత దేశీయులకు జన్మస్వాతంత్ర్యములను గలుగజేయు కొఱకు దిట్టములగు ప్రయత్నములను సల్పుచుండెను.

అంతలోఁ బ్రపంచమంతయు తానుమా రొనరించునట్టి గొప్ప యుద్ధ మొకటి పొనఁగెను. ఆదికరుల నీదేశమున జరుగుచుండిన సక్రమాంతోశమున కది మిగుల సహకారి యయ్యెను. స్వయంనిర్ణయ స్ఫూర్తియు సూత్రమును బిహోపా దేశస్థులే ప్రతిపాదించిరి. పెద్దరాజ్యములకును చిన్న రాజ్యములకును సమముగ స్వరాజ్యముల నొనఁగదమనిరి. ఆంగ్లేయ పక్షము నవలంబించి, తమ మతస్థులకు తుక్కి-వారితో హోరాహోరిని బోరి వేనఁజేలుగఁ బ్రాణము లర్పించిన భరత ఖండమునందలి మహమ్మదీయులకు వారి మతాలయములను గానాడెదమనియు, తుక్కి-రాజ్యమును విభజింప మనియు, వాద్యములుఁజేసిరి. భారతీయులకు వారు జేసిన సహాయమునకై బిహోపాదేశములకువలె సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధిఁ జేఁగూర్చెదమని నుడిచిరి. యుద్ధానంతరమున నీవాదానము లే దాదిబట్టెను! స్వయంనిర్ణయస్ఫూర్తియు లైహోపాఖండవాసుల కేనా? బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంబంధదేశములకుఁ జెల్లవా? ఇలా ఫల సమస్య యుద్ధముతో నంతరించెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రభావమంత్ర యగు లైడ్జార్డ్ గారు తాము జేసిన ప్రతిజ్ఞలను తామే తెగనఁజేసికొనిరి. హిందూదేశమునకుఁ జేసిన స్వరాజ్య దత్తము బుచ్చున ప్రాయశఁచ్యుర్యాఖ్యాంక సంస్కరణములగొన్నిటి నొనఁగిరి. ఐన నవి నిస్సారములు. నిరంకుశాధికారము ప్రభుత్వమువారి పట్ల ఎప్పుటివలె బాధనూపుచున్నది. ఆదాయవ్యయ బాధ్యత ప్రజలకులేదు. పాలకులయెడఁ జెట్టుకొను ప్రజల మొఱులు అనిభ్యోదనములైనవి. ఇట్టి విషమస్థితిలోఁ జేయవలసినదేమి?

భూమియంతయు నాందోళనావృత్తమైనది. ప్రభుత్వము వారియెడల హైందవులకు నిరాశ వొడమినది. స్వరాజ్యమును దొరతనమువా కొనగఁ దనియు, తమకుఁ దాము సంపాదించు కొనవలయునని జనులలో సభిప్రాయములు బలపడినవి. దేశమునందలి యాధికారిక జాతము మిక్కిలి విషాదమును కలిగించుచున్నది. భూలోకవైకుంఠమున పేరుఁగాంచిన భారతభూమి నేడు సరకకూపమునఁ బడినట్లు వెతఁగుండుచున్నది. ఈజిల్లాలో నెచ్చటఁబట్టిన ట్లూము, వర్షములులేవు. వైరు లెండిపోవుచున్నది. పశువులు మందలు మందలుగఁ జచ్చుచున్నవి. జనుల హాసారములేక విగత జీవులగు చున్నారు. దిక్కేది? వారికి జీవనోపాధి ఏమని వితర్కించుటలో గాంధీ మహాత్ముడు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై నిర్దేశించిన యచూర్యములగు నుపకరణములలో నొకటియైన రాట్న మే శరణ్యుని ప్రతిమానవునికిని దోపక మానదు. ఈరాట్నమును నింటింటఁ బ్రతిపాదించిన, పూర్వపు లోన్సుత్వము మనదేశమునకు లభించును. ఏటేటఁబరదేశమునకుఁ బోవుచున్న అజువదిగట్ల రూప్యములు మనకు దక్కును. పరాధీనతదోలఁగును. అక్టోబరు మాసాంతములోపల స్వదేశవ్రతము సిద్ధింపవలయునని గాంధీమహాత్ముడు దెల్పియుండెను. విదేశ వస్త్రములు మంచునకైనను లభింపని యట్లు దీక్షచే బహిష్కరింపవలయును. ఈపరదేశపు గుడ్డలే మన ఇప్పటి దుస్థితికి మూల కారణములు. మనదానిద్ర్య బిజాంకురములు పినిని ప్రేళ్లతోఁద్రుంచి వేయవలెను. అదియే స్వరాజ్యమునకు సులభమగు మార్గము.

అధ్యక్షులుగ శ్రీయుత గానాల రామమూర్తిగారుండ వలెనని బ్రహ్మశ్రీ మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారుప పాదించిరి. సర్వజనాంగీకారముతో కరతాశక్త్యములు చేలరేగుచుండ రామమూర్తిగారు పుష్పమాలాలంకృతులై అధ్యక్షుకోపన్యాసమును ప్రారంభించిరి:

భారతదేశ పూర్వోన్మత్తమును గురించియు, దేశీయ సభానిర్మాణమును, 35 సంవత్సరములుగ నది గావించిన కృషిని నదంతయు నెట్లు విఫలమైనదియు, దేశసౌభాగ్యమును గూర్చి నర్థించుప్రస్తుత కాలమున దేశమునకు బట్టిన దర్శిదశితిని వర్ణించిరి. మహమ్మదీయపరిపాలనమున వారు మనదేశమునందే లీనమై యుండుకలమున వారు దేశక్షేమమున కేలాటి విధమునను భంగము కలిగింపలేదనియు నేటేట కొటానుకొటరూప్యములు విదేశములకు ప్రవాహరూపమున బోవుచుండుటబట్టి దేశము నానాటికి బీదదశకువచ్చి నిర్వీర్యమగుస్థితికి వచ్చినదనియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున మనదేశము నానాటి కెట్లుక్షీణదశకు వచ్చినదియు చూపుచు, విద్య, ఆరోగ్యము, దేశాదాయము, పన్నులు వాని వ్యయము, ఉద్యోగుల కధిక జీతములు మొదలగు వానినిగురించి ప్రభుత్వమువారి అంకెలను యుదాహరణముగ గైకొనిచెప్పిరి. స్వరాజ్యమనగా దేశజనులందరికి తినుటకన్నము కట్టుటకు గుడ్డ సమ్మర్దిగ దొరకునట్లు ప్రభుత్వపద్ధతిని మార్చుటయే యనియు, ప్రభుత్వము దేశాభివృద్ధికి చేయవలసిన ధర్మమునుగూర్చి ఆమె రికా ఫిలిప్సైడ్ దీవుల గూర్చియు వారియభివృద్ధిని గూర్చియు చెప్పిరి. దేశపరిస్థితులను గుర్తింపక ఆంగ్లదేశ పద్ధతులన్నట్టిని హిందూదేశమున బ్రవేశపెట్టుచున్నందున దేశమున కన్ని విధముల నష్టము గలుగుచున్నదనియు, ఆంగ్లదేశపరిస్థితులను హిందూ దేశపరిస్థితులకును గల సమాజము లగు భేదముల గూర్చియు మనోరంజకముగ వివరించి చెప్పిరి.

మధ్యాహ్నము మాడుగంటలనుండి మరల రామమూర్తిగారు సహాయనిరాకరణతత్వమును గూర్చియు స్వరాజ్యరహస్యమును గూర్చియు మాడుగంటలకాలము గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. 7 వ తేదీ యదయము ౮ గంటలనుండి తీర్మానములపై చర్చ ప్రారంభంపబడెను. ప్రజలలో నమితోత్సాహము ప్రబలెను. మద్యపాననిషేధతీర్మానమును చాకలి ఉజ్జ్వలము మదు సలి బలపఱచుచు మాట్లాడుచు కల్లుతాగువారిబట్టల నుదుక తుండునట్లు తులకట్టడి యేర్పాటు చేసుకొన్నట్లు చెప్పినపుడు సభ్యులందరు సమితోత్సాహోదవరవత్తులై యతని బువ్వమాలాలంకృతులుగ నొనర్చిరి. కొన్నాళ్లు జరిగినపిదప విదేశవస్త్రముల గూడ నుదుకతుండ కట్టుదిట్టము లేర్పాటుచేసుకొనవలెనని ఏ.పి. కవిగారు బోధించిరి. సాయంకాలమారుగంటలకు సభముగి నెను. విదేశవస్త్రము లనేకములు దహింపబడెను. నాటిరాత్రియే వర్ష మారంభించి 24 గంటలెడతేగక కురిసెను. గంధిమహాత్ముని ప్రభావముచే సభజరిగినందున నికటివర్షముకురికె నని జనులను కొనుచున్నారు. జనులలో స్వరాజ్యాభిలాష గాఢముగ నాటుకొన్నది. ట్రామనివారణమునకై తీవ్రముగ ప్రయత్నములు గావించవలసియుండుట దేశవాసుల సహాయ మత్యవసరముగ నున్నది. అసంఖ్యాకములగు పశువులు దినదినము మేతలేక మరణించుచున్నవి. జనులకు తినుటకన్నము లేదు. చిన్న చిన్నదోపిడిలు జరుగుచున్నట్లు గూడ తెలియుచున్నది.

అంగీకరించబడిన తీర్మానములు

న్యాయమైనట్టియు, శాంతియుతమగునట్టియు నన్ని పద్ధతులవలంబించి హిందూదేశజనులు స్వరాజ్యము సంపాదించవలె నను దేశీయమహాసభా సిద్ధాంతము నీసభవారు మనఃపూర్తిగా నంగీకరించుచున్నారు.

బిరుదములు విసర్జించుట మొదలుగను పన్నులు నిరాకరించుట అంత్యముగను గల సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము నంతటిని హృదయపూర్వకముగ నంగీకరించుచు, సభిలభారత జాతీయోపసంఘము వారి నిర్ణయముమేర కన్ని పద్ధతులను సమయానుసారముగ నాచరణయందు జెట్టుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెనని తాలూకాజనుల నీసభవారు కోరుచున్నారు.

డిశంబరు 3౧ తేదీలోపల స్వరాజ్యము స్థాపించుటకు ప్రస్తుతనిరంకుశ ప్రభుత్వపద్ధతి జరుగకుండ నిలుపదలచేయుట కవశ్యమైన శాసనోల్లంఘనము, పన్నులు చెల్లించుటకుట అను నంత్యస్థాధనములు దేశీయమహాసభవారంగీకరించినపు డాచరణయందు జెట్టుటలసిన బాధ్యతనుగుర్తించి ఈలోపల దానికిజనులు తరిగిమనొందుటకుగాను తాలూకాలోగల ప్రతిగ్రామమువారును బెజవాడ కార్యక్రమము ననుసరించి మండల సంఘమువారి రేర్పచిన యీతాలూకాభాగమును యీనెలాభిరులోపల కొనసాగింపవలెనని కోరుచున్నారు. (5000 సభ్యులు, 6000 రూపాయలు. 2000 రాటములు)

(౧) ప్రతిగ్రామమునందును కార్మిగైనుసంఘము స్థాపించి 50 మందికి తక్కువలేకుండ నుండునట్లు సభ్యుల చేర్పించుట. (౨) తిలకుస్వరాజ్యనిధికి ప్రతిగ్రామమందును 50 రూపాయలు, కు తక్కువకాని మొత్తమును వసూలుచేయుట. (3) ప్రతిగ్రామమందు ఆధమము ౨౦ రాటములైన సుపయోగించి నూలువడకునట్లు చేయుట.

ఈ తాలూకాయందంతటను ట్రామబాధ అధికముగ వ్యాపించియుండుటచే యీతాలూకాలో వసూలుగు స్వరాజ్య నిధి మొత్తమునంతయును రాటములు, దూది గ్రామములవెంట పంచిపెట్టుకార్యమునకై యీతాలూకాయందే వినియోగపరచుకొనుట కంగీకరింపవలె నని మండలసంఘముద్వారా ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

ఇప్పటి బోర్డుపాఠశాలలో చెప్పబడుచున్న విద్య జనుల కేవిధమునను లాభకరముగ లేనందునను, ఉపాధ్యాయులకు గూడ గౌరవ, లాభకరముగ లేనందునను బోర్డు ఉపాధ్యాయులందరును రాజీనామాలునొసగి ఆయాగ్రామములందే స్వతంత్రముగ జాతీయపాఠశాలలపైటి గ్రామజనుల కుపయోగమగు విద్యచెప్పుచు, స్వరాజ్యోద్యమమును గ్రామజనులలో వ్యాపింపజేయవలెననియు, నట్టి యుపాధ్యాయుల బోధించుటకు గ్రామజను లన్ని విధముల సహాయము చేయుచుండవలె ననియు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈగ్రామమందు జాతీయవిద్యాపచార మత్యవసరమగుటచే నొక జాతీయవిద్యాలయమును వెంటనే స్థాపింపవలెనని తీర్మానించుచు, యీవిషయమున గావలసిన ప్రయత్నముల గావించుటకు శ్రీయుత పి. వెంకటేశముగారి కదికార మిచ్చుచున్నారు.

బ్రిటిష్ న్యాయస్థానములందు న్యాయము దొరకుననియేలాటి విశ్వాసమును యీ సభవారికి లేనందునను, అచట వ్యవహారమంతయు ప్రజల కష్టనష్టముల క్రిందను పరిణమించియుండినందునను, ఆ న్యాయస్థలములకు పోవుట మానివేసి ప్రతిగ్రామమందును పంచాయతీకొర్రు స్థాపించి జనులు తమ వ్యవహారములన్నియు పంచాయతీల మూలముననే పరిష్కరించుకొనవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము తాలూకాయందు ప్రతిగ్రామమందును తీవ్రముగ ప్రచారము గావించుటకు తాలూకాలోగల ప్రతిఉపాధ్యాయుడును విద్యార్థియును తమతమవృత్తుల వరలివేసి స్వరాజ్యస్థాపన యగువరకు దేశసేవ యొనర్చుటకై త్యాగము చూపవలెనని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శాసనోల్లంఘనమును దేశమునకు బోధించుటకు ముందు బొంబయిలో అఖిలభారత సంఘమువారు నిర్ణయించిన ట్టిక్రిడి విధానమును ప్రతిగ్రామమువారును దప్పక కొనసాగింపవలెనని కోరుచున్నారు.

(క) ప్రతివారును విదేశవస్త్రముల ధరించుట. పాపముగ నెంచి స్వదేశవస్త్రములనే ధరింపవలెను.

(ఖ) ప్రతిగ్రామమందును యెక్కువ స్వదేశిగుడ్డలను దయారు చేయుచుటకు చిన్న చిన్న వ్యాపారసంఘములు స్థాపించి స్వల్పలాభముతో వస్త్రములను జనుల కందజేయవలెను.

(గ) జిల్లావ్యాపారము జేయు వర్తకులందరు నికముందు విదేశవస్త్రములను బూర్తిగా తెప్పించుటమాని, స్వదేశవస్త్రములనే యెక్కువగా దయారుచేయించి కొద్దిపాటిలాభముతో జనులకు విక్రయింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు.

(ఘ) వైతికముగ, సాంఘికముగ, రాజకీయముగ దేశమును నానాటికి హింసితీకి దెచ్చుచున్న మద్యపానపిశాచమును పూర్తిగా నశింపజేయుటకు ప్రతిగ్రామము వారును, కల్లంగడులయెద్ద కాపలాయించి శాంతిపద్ధతులచే త్రాగువారిని మాన్పింపవలెనని కోరుచున్నారు.

(ఙ) మద్యపానముపై దేశజనులలో తీవ్రముగ ప్రబలుచున్న విముఖిత్వమును, దీనివలన దేశమునకు కలుగుచున్న నష్టమును గుర్తించి తాలూకాలోని యీశారాదారులందరును స్వార్థార్థాగబుద్ధితో నీదుర్యాపారమునువదలి, స్వదేశవస్త్రవ్యాపారము నవలంబించి దేశీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు కావలెనని ప్రార్థించుచున్నారు.

అడవి యిలాఖా అధికారులవలనను, రిజర్వుల వల్లను యీతాలూకాజనులు పడుచున్న బాధలు దుస్సహముగ నుండుటచేతను, దీనికి తోడు ట్రామబాధ మితివారి యుండుటచేతను యీతాలూకా యందంతటను అడవి యిలాఖాచట్టముల నుల్లంఘించుట కనుజ్ఞనీయవలెనని అఖిలభారత స్థాయిసంఘమువారి ని రాష్ట్ర మండల సంఘములద్వారా కోరవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రతిగామమందును మద్యపాన, విదేశవస్త్ర, బహిష్కారాద్యమముల కొనసాగించుటకు ప్రజలలో శాంతిని నెలకొల్పుటకును రాత్రిసమయముల గన్తురుగుటకు పోలీసువారి పుడు చేయు అన్ని పనుల గావించుటకు స్వచ్ఛంద సేవక సంఘముల స్థాపించవలెనని కోరుచున్నారు.

క్షామనివారణనిధికి తిలకునిధి వసూలుమొత్తము మూత్ర మేగాక తాలూకాయందంతటను సంచరించి చందాప్రోగు చేసి రెండుమొత్తములజేర్చి గ్రామములలో రాటముల, దూది కట్టించి బీదజనులకు జీవనోపాయము గల్పించుట కీ క్రింద కను బఠించిన సభ్యులతో (పేర్లు వదిలివేయబడెను) ఫిర్కాతు నలు గురు వంతున నెక్కువసభ్యుల చేర్చుకొనునధికారముతో నొక యువసంఘము నేర్పరుపవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

భారత జాతి విశ్వాసమును బూర్తిగ గోల్పోయిన విదేశ ప్రభుత్వపద్ధతి కింకను దోడ్పడుచు బానిసోద్యోగములు దుండి స్వతంత్రసంపాదనమునకు దోయు లవలంబించు సక్రమ కార్యముల కడ్డుపడు ప్రభుత్వోద్యోగు లందరకు ప్రజలధికార రీత్యా యెట్టి గౌరవమునుగాని సహాయమునుగాని చూపకుండవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

ఉద్యోగుల గౌరవించుటకై చేయబడినసభలు, ఉత్సవములకై జనులేలాటి ధనసహాయము చేయకుండదనియు సభలకు హాజరుగాకుండుట ఆత్మగౌరవసంరక్షక మనియు సీసభవారభి ప్రాయపడుచున్నారు.

దేశస్వాతంత్ర్యమునకై నిరంకుశ ప్రభుత్వపద్ధతిని నిరోధించుటకై అక్రమముగ ప్రభుత్వమువారిచే కారాగారములందుంచబడిన దేశభక్తుల నందరిని యీసభవారభిసందించుచు, స్థితికాలములోపల స్వరాజ్యము స్థాపించుటకు ప్రజలందరు చెఱసాలకు నోవుటకన్న నేరుమార్గమే లేదని యీసభవారభిప్రాయపడుచున్నారు. అధ్యక్షుని ఆంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

పాపరూ: 10-10-21 లేదీ దసరా పండుగజోజున పామర గ్రామములోని బట్టల వర్తకులందరును యింతటినుంచి విదేశీబట్టలకు హాకూము లియ్యవనియు, యిదివరలో నిల్వయున్న విదేశీబట్టలు సాధ్యమైనంత త్వరలో ఖర్చునైతేద వనియు ఒక ప్రమాణ ప్రతీకమును వ్రాసి సంకేతముల జేసిరి. నాటికినమే యీ గ్రామ దర్శివాడందరు స్వదేశీ చొక్కాలకు బంటిలేటు న్ను, విదేశీచొక్కాలకు రెట్టింపులేటు మజూరిన్ని వసూలు చేసెదమని వాగ్దానములు జేసిరి. జాతీయపాఠశాలవద్ద విదేశీ వస్త్రదహనము గావించబడెను.

నూతన రాజకీయ గంధములు	
(వా 854)	(ది 5153)
౧. హైందవస్వరాజ్యము	0-8-0
గాంధీ విరచితము, నారిచిన్వృత్తము రావుగారి ఆంధ్రీకరణము	
౨. ఆంధ్రమూలే	
నూతన రాజకీయనాటకము	1-0-0
3. తిలకుసేతకము	
ఉత్సాహపూరిత పుస్తకములు	0-4-0
౪. స్వరాజ్యరథము	
వ్యాదయంగమరుగు నాటకము	0-8-0
౫. భారతోద్బంధము	
ఉత్సాహపూరిత పద్యాశ్రి	0-4-0
౬. రాటపు సంకేతము	0-1-6
7. Swaraj- The goal & the way B. C. Pal	1-0-0
8. Nationalists V S. Moderates (Interesting Political Cantroversy)	0-8-0
ఉపేంద్రప్రసాదమరణాలయము,	
17, నారాయణ మండలి వీధి, మదరాసు.	

“అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి యుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి ప్రయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు చాలకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అత్యంతములేదు. నులది మైన తెలుగులో వ్రాయబడి ి. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారు ఆతి నారాయణరావు పంతులు ది ఏ. వి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకేతము కలిగించునని నానిశ్చయము.” పుస్తకములు నలయనారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము, హిందవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

నిర్బంధములను మానుడు.

సింధు అజ్ఞానపు పత్రకలలో నిటు వ్రాసిరి:— బొంబయి గవర్న మెంటువారు ఆలిసోదరులను తదితరులను పట్టుకొనుటకు నిశ్చయించినప్పుడు బొంబయి కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు సర్ ఇబ్రహీం రహీంతుల్లాగారు సిమ్లాలో నుండిరి. ఆర్థికసంఘపు సందర్భములో వారక్కడకుబోయిరి. వారి నిష్పడు దానికి అధ్యక్షునిగ నియమించిరి. కావున బొంబయి కార్యనిర్వాహక సభవారు విషయము నాలోచించినప్పుడు రహీముతుల్లాగారు లేరు భారత సభ్యులిద్దరుకు గవర్నరుతోటి, యూరోపియను సభ్యులతోటి భిన్నాప్రాయము కలిగెనని క్రానికలు వ్రాసెను. రహీముతుల్లా సిమ్లానుండి వచ్చిన తరువాత తన వ్యతిరేకాభిప్రాయమును తెలిపియుండవచ్చును. సర్ చి మన్లాల్ పని మానివేసెనని క్రానికలు ఇప్పుడు వ్రాసెను. నిర్బంధము లిష్టము లేక వారు పనిమానియుండురు. భారతప్రభుత్వమునందలి భారత సభ్యులకుకూడ దీనిని హద్దీంపలేదు. అందుచేత ఐరోపియను సభ్యులకు, భారతసభ్యులకు దీనివలన భిన్నాభిప్రాయములంతురించెను. విశవాదులకుకూడ ప్రభుత్వమువారి ధోరణి ఏమిబాగుండలేదు. వారుకూడ వీరుచేసినపని బాగుండలేదనుచున్నారు.

నాయకులను పట్టుకొనిరి. వారి కివ్వకోటి ఆత్మరులు చేయలేదు. అన్ని పోట్లను వారు నిగ్రహమును అవలంబించిరి. నాయకులకేమి వచ్చిననుసరే యుద్ధయముతోపోవుట కభిలషించునట్లు తేలును. సింధులో నిరాకరణోద్యమము అత్యంతయించునని వారిని పట్టుకొనినప్పుడు వ్రాసియుంటిమి. మరాష్ట్ర ములో నూటికి 80 వంతులమంది మహమ్మదీయులు. అట్టిదీ మహమ్మదీయ నాయకులను ఇక్కడ విచారించుటవలన ఉద్యమము బలపడలేదని యెవ రనగలరు! ప్రజలనున్న లుత్తేజితము లైయున్నవి. పాపము సింధుప్రభుత్వము వారి కేమియు సంబంధములేదు. అయితే వారు నెడ్డలమాటవిని తగినదేర్పాటులు చేయవలసివచ్చెను.

బొంబయి గవర్న మెంటులో భిన్నాభిప్రాయములు బయలుదేరెను. వారిని పట్టుకొనుటవలన నిరాకరణవాదులకు నిరుత్సాహము కలుగలేదు. కాననాతిక్రమణమును నిర్ణయించుటకు నాయకులు సన్నాహముల చేయుచున్నారు. కరాచీలో జరిగిన తీర్మానముకాదు ముద్దాయిలు చేసిన సేరము. ఆతీర్మానమును స్వీకృత తిరిగి చేయుచున్నాడు. ఆ సభలలో నేలకొలిది ప్రజలు కలరు. వారి నందరిని ఖయిదుకు పంపలేరు యువరాజు కొద్దికోట్లలోగా నానె యున్నాడు. అట్టి సమయములలోనే యూరేసులు మొదలుపెట్టిరి. వీరిని పట్టుకొనుట తమ మతమువార దాడివేయటమని మహమ్మదీయులు తలచుచున్నారు. రాజప్రతినిధికావని యెంత చెప్పినను వారు వినే స్థితిలోలేరు. మహమ్మదీయ మతమునకు ముప్పుకలిగెనను సంగతి బయలుదేరెను. అదినిజముకాదని మఱుమ చెప్పరచ్చురు కాని వ్యవహారము మాత్రముమారు. గవర్న మెంటువారు లిప్పుడేసిరి. ఇప్పుటికేమియు మిగిలిపోలేదు. సంకతిని పునరాలోచన కేయవచ్చును. వ్యవహారము మారుటచే ప్రాసిక్యూషనులను మానివేయు టులైచుము.

గవర్న మెంటుగారికి ప్రతిష్ట అడ్డము రాకూడదు. ప్రజల కామితార్థములను తీర్చిపెట్టు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ట తగ్గుటకు బదులు పెచ్చును. ప్రజలప్రీతికి ప్రభుత్వము పాత్రమగును. ఈ ముద్దాయిలను, జయిలులోనున్న రాజకీయనేరస్థులను విడుదలచేయుటవలన దేశము శాంతించును. యువరాజుతోడొట్టుతో అన్ని పక్షముల నాయకులు సభచేయుట రెండవ మార్గము. ఆప్పుడు చిక్కులన్నియు పోగలవు. అప్పుడు ప్రజలు యువరాజుని బ్రహ్మాంధముపట్టి శాంతిని ప్రసాదించెనని కీర్తింపగలరు.

వడతిరుమళ్ల వాయల్ శ్రీ గోవిందరాజ స్వామిలవారి మహోత్సవ పత్రక:— శ్రీమత్ అఖండపరిపూర్ణ సచ్చిదానంద స్వరూపగునటువంటిన్ని, ముఖ్యత్రైలిమగు, వడతిరుమళ్ల వాయల్ గ్రామమందు, శ్రీ మాసిలామణిశ్వర గన్నిధికి సమీపమందు, స్థాపించినటువంటి, శ్రీ గోవిందరాజ భక్తజన సభయందు, వైచెప్పిన, స్వామిలవారికి, యీ దుర్భతినామ సంవత్సర, వెరటావెల, 5 వ వార మగు, 80 లేదీ నాడు (15-10-21) శనివారంనాడు, సాయంకాలము 6 గంటలవలెగా ఉత్సవమున్ను, అటువెనుక, హరికథాకాలక్షేపము జరుగునటుల, నెడ్డలు, మీసల్లు, ద్రవ్యసహాయము పొంది, వైచెప్పిన ఉత్సవమును జరుపింపవలయునని యున్నాడు. అందుకు మీ రందరు, ఆనందింతురని గోరుచున్నాము. — గోవిందరాజ పెరుమాళువారి భక్తజన సమాజము.

అసహాయోద్యమము

కాయస్థ మహాసభ
ఘోరుకబాదులో జరిగిన యావద్భారత కాయస్థ మహాసభయందు యువరాజుగారికి స్వాగత మొసగుటకును కన్యావరసుల్కములు పుచ్చుకొనగూడదనియును విభవా వివాహములు చేయదగుననియును తీర్మానించిరి.

నేతపనివారి సభ
ఈ సభ ముజఫరు నగరులో 16 వ తేదీని హాకిం అజముఖానుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

మితవాదీసభలు
అలహాబాదుజిల్లాలో 15 గోజులలో 171 సభలు జరిగినవి. చాలమంది అసహాయవాదులు మితవాదు లైరి.

డాక్టరు పరంజీగారిశిక్ష

హెమంగబాదులో డాక్టరు పరంజీగారికి రాజద్రోహ మనకుగాను 15 నెలలు కఠినశిక్షవిధించిరి. ఆయన చెరసాలలో పనిచేయనసెను. చెరసాలయంద్యోగు లేమి శిక్షవిధించినను సరే అనుభవించెదనెను. యుద్యోగు లనేకవిధముల బోధించినను ఆయన పనిచేయుట కంగీకరింపలేదు.

ఖిలాఫతునాయకుల విచారణ

కరాచీలో యీనెల 24 వ తేదీని నెవమ్నకోర్టు ప్రారంభమగుననియు అపుడు ఆలిసోదరుల కేసు విచారణజరుగుననియు డెయిలీ పబ్లిషింగ్ వ్రాసింది.

మద్యపాననిరసనను - పునీపుటు జాన్సనుగారు

కలకత్తాలో 13 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రాఫెసరు ఎన్. సి. ముక్ర్జీ (కాననభ్యుక్తు)గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో ఖసీపుటు జాన్సనుగారు మద్యపానమును నిరసించుచు మవస్య కించిరి. వంగరాష్ట్రమునందు మద్యమును యితరమత్తు ద్రవ్యములును యువదేహాగంపబడకుండ చేయుటకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము వారు చాలచిత్తో పనిచేయుచున్నారు. కాననభ్యుక్తు కోరిన రీతిని యీనెల 1 వ తేదీనుండి రాష్ట్రమున వత్తుద్రవ్యముల చిల్లర అమ్మకము ధరలును కలకత్తాలోను యంత్రశాలల సమీపమునను కల్లుపన్నును హెచ్చింపబడెను. కల్లుసారా నల్లగుందురు కాణముల సంఖ్య తగ్గింపబడెను. మొత్తము 173 రుకాణములు తీసి వేయబడెను. ఆయాగ్రామముల గ్రామస్తుల యిష్టప్రకారము చేయుటకు ముక్తి అంగీకరించెను. కలకత్తాలో వత్తు ద్రవ్యముల అమ్మకము లైసెన్సులను యచ్చు సంఘము వారి అధికారమును హెచ్చించుట, యితర ప్రధానపట్టణములందుగూడ నట్టి సంఘముల నేర్పరుటకు మున్నగు విషయములతో పాటు యీ విషయమునుగూడ ఆలోచించుటకు జనవరి ఫ్రిడేవర నెలలలో నొకసంఘ మేర్పరుపమగునని ఎక్సెన్సక మీషనరు వ్రాసినలేఖను సభలో చదివిరి. 14 వ తేదీని జాన్సనుగారు కలకత్తానుండి బయలుదేరి డార్జిలింగుకు వెళ్లెదరు.

ఏలూరు:— ఈసంవత్సరము విజయదశమి పండుగకు మృగామములోపున్న ఆర్యవైశ్యకుటుంబములలో నొక క్రొత్త మార్పు కలిగినది. అదేదినన, పండుగచేసుమని, అల్లుళ్లని తమ యిండ్లకు తీసుకునివెళ్లిన ప్రతివారును, తమతమ అల్లుళ్లకు, పల్నాడులో తయారులయిన శుద్ధస్వదేశి ఖద్దరుభోవతులను, వుత్తరీయములను, శ్రీలంప ఖద్దరుచీరలును, యచ్చినాగు. ఇదివరకు ప్రతిపండుగకు అన్ని కులముల వారికంటెను, విశేషధనమును ఖర్చునెట్టి, అతినాజుకు అయినటువంటి కిల్కు, జరివస్త్రములను ధరించెడి యీవైశ్యకుటుంబమువారు యిప్పుడే ఖద్దరు వస్త్రములనుధరించి తదితరులకు మాదర్శకమలైరిని తెలియపరచుట కెంతయు సంకేతమగుచున్నది. —పురవాసి.

నూక్లూరుపేట:— ఈగ్రామమున ౧౧-౧౦-౨౧ ది సాయంత్రము ౬ గంటలు మొదలు ౮ గంటలువఱకు తలుపులు నెంకట సుబ్బయ్యగారు స్వదేశి అనువిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. గ్రామస్తులందఱును తే 30 ది లోగా స్వదేశవస్త్ర ధారణము చేసెదమని ప్రమాణములు జేసిరి. నెల్లూరు జిల్లా పేనాడు, యిరికము, గడ్డగుంట, గ్రామదులలో కాయస్థ సంఘములు స్థాపితమైనవి. తిలపురు వెంకట సుబ్బయ్యగారు ఆరంభాకములో ౧౦ తేదీని “మద్యపాన నిరసనోద్యమమును” గూర్చి యుపన్యసించిరి. పురవాసులు త్రాగుట మానెద మని ప్రమాణము చేసిరి.

భారతరాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము

(1)

డిల్లీ శాసనసభ చర్చ

I

అక్టోబరు 21, 22, తేదీలందు శాసనసభ డిల్లీ శాసనసభలో ఏ. బి. లతీగారు యాక్రింది తీర్మానము నుపసాదించిరి.

“రాజ్యప్రతినిధిగారు వివిధములగు స్థానికప్రభుత్వములతో సంప్రదింపి, రాష్ట్రీయప్రభుత్వధానముల నభివృద్ధిజేయుటకై భారతరాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణకార్యమును నడిపించుటకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.”

ఈతీర్మానముపై లతీగారు క్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి.

“అయ్యో, ఈసమస్య యిండియాప్రభుత్వమునకు నని యీశాసనసభకుగాని నూతనమైనది గాదు. రాజ్యాంగమంత్రియూ రాజ్యప్రతినిధియూ భారతసంస్కరణములగుర్చిన నేకరాయబారులతో సంప్రదింపినపుడు, ఆరాయబారులు వచ్చినవారందరూను యీవిషయమై తెలివైనటుల సభ్యులకందరకును వెలసినవిషయమే. ముఖ్యముగ లయెసెలకర్తెనుగారి నాయకత్వముక్రింద వెల్లిన రాయబారు వివిషయమై యెక్కువగ జెప్పెను. అప్పుడు రాజ్యప్రతినిధికిని, రాజ్యాంగమంత్రికిని వికరించిన వివిధవిధానములలో నుదాహరణముగ కెంటిని జెప్పెదను. బొంబాయిరాజధానిలోని కన్నడపురానిన్ని, మధ్యరాష్ట్రములలోను, బొంబాయి రాజధానిలోను ఉన్న మహారాష్ట్రములను, వారిమాట విచారించినచో, రాష్ట్రవిభాగములలోని తప్పుదెలియగలదు. ఇంతకంటెనే ముక్కుచైనది ఉరియాల వివిధరాష్ట్రముల క్రింద నున్నాడు. వారు కొందరు మధ్యరాష్ట్రములలో నున్నట్లును, కొందరు చెన్నరాష్ట్రములలోను, మఱికొందలు బీహారు బరిస్సాలలోను విభజింపబడి యున్నారు. ఇంతియకాక కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వవిధానము అభివృద్ధి జెందుటకు వీలులే నట్టివిషయములు కొన్ని గానించుచున్నవి. బొంబాయి రాజధాని చూడుడు. అందుసింధు దేశమున్న కర్నాటదేశమున్న కలవు. సింధుదేశమునకు బొంబాయిరాష్ట్రమునకు మధ్య స్వతంత్రరాజ్యములను, కచ్చియెడారియు గలవు. భూగోళమునుబట్టి చూచిన సింధుదేశమునకును బొంబాయిరాష్ట్రమునకును యేమాత్రము సంబంధ ముండదు. అచటిప్రజలకును బొంబాయిరాష్ట్ర ప్రజలకును చాలభేదముగలదు. ఏదయిన నొకసమస్య బొంబాయి రాష్ట్ర శాసనసభలో వచ్చినపుడు, దానిపై సింధుదేశ సభ్యులు బొంబాయిరాష్ట్రసభ్యులతో భిన్నాభిప్రాయాలై యున్నచో ఫలితమేమగును? ఇట్టిభేదమేమైన వచ్చినపుడు మంచి ప్రభుత్వవిధానముగలవోట్ల యెన్నికదారులతో నీవిషయమై సంప్రదింప నాచాముగలదు. కాన సింధుదేశప్రజలను సభ్యులను ఒకదారిని వెళ్లనిశ్చయించుకొనినది వారియెన్నికదారుల యభిప్రాయములవారు కోరెదను. అట్లే బొంబాయి రాష్ట్రీయసభ్యులను వారియెన్నికదారులను వారు ఆడిరారు. బొంబాయి రాష్ట్రములోని రెండుభాగములలోని పరిస్థితుల నాలోచించినచో, సింధుదేశమునకు సంబంధించిన సమస్యలలో బొంబాయి రాష్ట్రపు యెన్నికదారు లేవిధమైన యుద్దేశముల గల్గియుండ జాలరని తెలియగలదు. అచ్చట పరిస్థితులకును ఇచ్చటి పరిస్థితులకును భేదము గలదు. కాన బొంబాయిరాష్ట్రమువారి కాదేపు సాధారణ విషయములలో యేమియును దెలియదు. ఎప్పుడైన నొకసారి పరస్పరము వారును సరియైనయభిప్రాయముల గల్గి యుండవచ్చును. నిజమాలోచించినచో బొంబాయి రాష్ట్రపు యెన్నికదారులు సింధుదేశసమస్యల గుర్చి యేమైన యుద్దేశముల గల్గియుంట యనంధము. దీనికంతకు కారణము యిప్పుడు వివిధరాష్ట్రములలోనున్న యేర్పాటులే. నేను వీనిని ఉదాహరణములగ జెప్పితిని. కొన్నింటినిమాత్రము ప్రత్యేకముగ పునర్నిర్మాణము చేయవలసినది చెప్పటలేదని సభ్యులు తెలిసికొనవలయును. నేను కోరునదేమనగా యీసమస్యనుగుర్చి బాగుగ చర్చించి ఒకేసారి పరిష్కరింపవలయుననియే. సభ్యులు ప్రత్యేకవిషయములగుర్చి యాలోచించెదరేమో యని నేనీమాట చెప్పచున్నాను. కొందఱు సింధుదేశము ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నుండుట కష్టపడక పోవచ్చును. కొందఱు అది పంజాబులో భాగముగ నుండవలసినది కోరవచ్చును. కొందఱు యిప్పుడున్నటుల నుండిన చాలు ననవచ్చును. ఇప్పుడు దీనివిషయమై సభ్యులు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల వెలుపలయున్నది నేను కోరుటలేదు. నేను బొంబాయి రాష్ట్రములో వివిధభాగములం దుద్భవిల్లు సమస్య పరిష్కారములో

గల చిక్కులను నిరూపించుటకై దీని నొక ఉదాహరణగా దెల్పితిని. ఈవిషయమై రాజ్యప్రతినిధి షేముస్సద్ద ప్రభువునకును, రాజ్యాంగమంత్రికిని నాటజెప్పబడెను. ఈ సమస్యనే తీర్మాన తూర్పుముగ గౌరవనీయులగు బి. యజ్ఞ. శర్మగారు స్పష్టముగా సవరింప జెల్పియుండిరి. కాని అప్పుడు రాష్ట్రీయపునర్నిర్మాణ సమస్యను, సంస్కరణములతో గలిపినచో, సంస్కరణముల కాటంకము గల్గునని భావించబడెను. నేనుమాత్రము ఆసమస్యరాజ్యప్రతినిధికిని, రాజ్యాంగమంత్రికిని, శాసనసభసభ్యులకును సంబంధించినది యెంచుకుంటిని. చాలమంది సభ్యులును, రాజ్యప్రతినిధియూ, రాజ్యాంగమంత్రియూ గూడ సంస్కరణములకు భంగము కల్గుననియే యెంచిరి. వారు బాయింటు రిపోర్టులో నీవిషయమైగూడ జెప్పి యుండిరి. మాంటేగ్యూగారును షేముస్సద్ద ప్రభువును, సంస్కరణముల ప్రవేశపెట్టినపడు యీసమస్య అలోచింప దగినదే యనిగూడ నూచించి యుండిరి. వారివిషయమై యేమి చెప్పికో తెల్పెదను.

“నూతన రాష్ట్రనిర్మాణము యిప్పుడు మానిర్యాణవిధాన భాగముగ నుండుటకు వీలులేక వదిలివేసినను, ప్రస్తుత విభాగము పరిపాలనమునకు సౌకర్యముగ లేదని మాకు నమ్మకము గలదు. వాని కి చాల తక్కువగా కారణములు మేము గ్రహించితిమి. పరిపాలనాభాగములు చిన్నవి గనున్నచో పాలనాసౌకర్యమే బాగుండునని మాకు దెలియును. ఇంతియకాక భారతదేశములో ప్రభుత్వము అనుభవము లేనివారికి ఒప్పుంచునపుడు దానియావశ్యకత మరింత యెక్కువగ గుర్తించును. భాషాప్రయుక్తవిభజనము గావించినచో పరిపాలనము దేశభాషలో గావించునపుడు యింగ్లీషు రానివారలుగూడ ప్రజాసామాన్యవిషయములలో శోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును. ఈ రాష్ట్రీయ పునర్నిర్మాణమును ప్రభుత్వమువారు ప్రజలపై మోపజాలరు. ఈనిర్మాణము జరిగితీరవలయును. కాని సంస్కరణములకు ముందుగాని, సంస్కరణములతోగూడ గాని జరుగ నేరదు.”

వారింకను యేమిచెప్పినగా:—“అట్టి పునర్నిర్మాణము అసంపదమై, ఒప్పుదల గల్గెనేని అట్లు జేయుటకు ప్రయత్నముల సలుపవచ్చునని మాయభిప్రాయము. కాన సంస్కరణరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు యీవిషయమై రాష్ట్రీయభిప్రాయమును గమనించి పరిక్షించుట ప్రథమవిధ్యక్తధ్యముని గుర్తించవలయును.”

ఈవాక్యములబట్టి చూచినచో, గౌరవనీయ సభ్యుల మనములలో యెప్పటికప్పుడుండవలసిన సమస్యయేదో తెలియుచున్నది. రాజ్యాంగమంత్రియూ షేముస్సద్దప్రభువునూ, యీసమస్య రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు విచారించవలయునని దెల్పి యుండిరి. కాని యీవిషయము భారతప్రభుత్వశాసనములోని చట్టములవలన ముఖ్యమైనదని తెలుపబడెను. అట్టిస్థితిలో రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లీవిషయమై చర్చించి దారితీయవలసిన నేను తలంపను. వారు చేయగలిన దేమనగా, యిండియాప్రభుత్వమువారికి యిట్టిపునర్నిర్మాణము అసంపదమని దెల్పటమే. ఇండియా ప్రభుత్వమే యీవిషయములో నేమైన చేయగల యధికారము గల్గియున్నది.

మఱియొకకష్టము గలదు. బొంబాయిరాష్ట్రము చెన్నరాష్ట్రముకన్నడపు జిల్లాలను తమకు మార్చివేయవలసినదిగా కోరవచ్చును. ఇట్టిసమయమున యీ సమస్య నాలోచించుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమునకుగాని, మద్రాసుప్రభుత్వమునకుగాని కష్టమని నేను ఒప్పుకొనెదను. కాన నాకుతోచిన దేమనగా యిండియా ప్రభుత్వమువారే వారికి దోచిన మంచిపద్ధతిని దెలుపవలయును. వారు తమయిష్టమును రాష్ట్రములవారికి ఆరోపణ చేయవలసినది నేను జెప్పటలేదు. వివిధరాష్ట్రములకు తమ యభిప్రాయముల దెలుపవలయును. ఆ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు శాసనసభలోను, ప్రజలలోను సంప్రదించి, వారి యుద్దేశములనున్న, ప్రభుత్వోద్దేశములనున్న యిండియాప్రభుత్వము వారికి దెలుపవలయును. అప్పుడు వారు దానిపైయోచింపవచ్చును అదియే సరియైనమార్గము. ఈ సమస్యనుగుర్చి యిండియా ప్రభుత్వమువారికి దెల్పుటకే నేనీ సీతీర్మానము నుపసాదించితిని.

నాతీర్మానమునకు జరిగిన సవరణలకూడ కొన్ని అపొహలు గల్గినటుల దెలియుచున్నది. ఒకసవరణలో స్థానికప్రభు

త్వముల నేగాక ప్రజలనుగూడ సంప్రదింపవలసినది కలదు. సరే. నేను స్థానికప్రభుత్వముల సంప్రదింపవలసినది చెప్పినపుడు, స్థానిక శాసనసభలగూడ గల్గియుంటిని. అందున్నది ప్రజాప్రతినిధులగుటచే ప్రజాభిప్రాయముగూడ దెలియునని నమ్మకము. శాసనసభలలోలేని ప్రజలను సంప్రదింపవలసినది నాకు ఆశ్చర్యకరము. ప్రజలను సంప్రదింపవలసినది. కాని యిండియాప్రభుత్వమువారు యేదో ఒకవిధానమునుజూపి అప్పుడు వివిధరాష్ట్రములలోని ప్రజాభిప్రాయమును యీసమస్యను పరిష్కారము చేయవలసినది నుద్దేశముతోమాత్రము కోరవలయును. ఈ సమస్యను గుర్చిబాగుక నెక్కువ జెప్పవలసినది లేదని తలంచెదను. పునర్నిర్మాణకార్యకర్త రాజ్యాంగమంత్రియూ యిదివరకున్న రాజ్యప్రతినిధియూ నిస్సంశయముగ దెల్పియుండిరి. దానియొక్క యావశ్యక మేమనగా దేశములో నిజమైన సంఘభావ ముండును. ఈమధ్యరిగిన భారతజాతీయ సభానిర్మాణము ప్రజాభిప్రాయ నూచకమగుచో, విద్యారంతులగు ప్రజలయొక్క యుద్దేశ వినివయమై విశదమగుచున్నది. జాతీయసభ, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజన గావించినటుల గౌరవనీయసభ్యులకు దెలిసియే యుండును. అదియే దేశములోని విద్యారంతుల యభిప్రాయమును దెలుపగలదు. దానినే కొంతవఱకు ప్రజాభిప్రాయముగ దీసికొని ప్రభుత్వమువారు యీసమస్యపై నాలోచించుచు స్థానికప్రభుత్వములను, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలసినదిగా కోరి, పూర్ణముగ పరిష్కరింపవలయును. ఈమాటలతో తీర్మానమును నేనుపసాదించుచున్నాను.

మారిశ్చంద్ర విష్ణుదాసుగారు తీర్మానముపై నిట్లు చెప్పిరి

“అయ్యో! నేను తీర్మానోపపాదకు లుపన్యాసములో నుదాహరించిన సింధుదేశవాసుడనగుటచే కొన్ని విషయముల దెల్పెదను. ఈతీర్మానభావముతో నేనేకీర్తివింపజాలను. అది సంస్కరణభావములకు విరుద్ధమగుచున్నది. మాంటేగ్యూవిధాన మేమిచెప్పినను అందుభేదభావమును గలుగజేయు విషయములు గన్నట్లును, అట్టిభేదభావములు గలుగజేయకుండ సంఘభావముతోనుండవలయును, ఇతరరాష్ట్రముల మాటయెట్లున్నను, సింధుదేశముమాత్రము బొంబాయిరాష్ట్రమునుండి విడిపోవలసదు. అయితే నుక్కురబారేజీ విషయములోమాత్రము న్యాయము జరుగవలయును.

ఇప్పుడు లతీగారు భాషాప్రయుక్తవిభజనను గూర్చుచున్నారని తలంచెదను. సభ్యు లీవిషయమై ఒకనిమేమమాలోచించిరని అవిధముగ భారతరాష్ట్రవిభజనము అనుభవయోగ్యము కాదని తెలియగలదు. లతీగారు సింధుదేశమునుగుర్చి చెప్పెను, బొంబాయిరాష్ట్రమునుండి భాషావిషయమున నేమి దేశములోన నేమి ప్రత్యేకముగ నున్నదని చెప్పిరి. ఒక్క సింధుదేశభాషనే విచారించుట యేల? ఇంకను యీ రాష్ట్రములో గుజరాతీ, మరాఠీ, కన్నడము, మున్నగు భాషలు మాటలాడుచున్నారే. ఎన్నిభాషలున్నో అన్ని రాష్ట్రములుగ విభజించి అన్ని ప్రభుత్వములును శాసనసభలును నిర్మించెదరా? ఒక నిర్దిష్టప్రదేశములో ఒకేభాషను మాటలాడువారిని యితరుల నుండి విడదీయుటయెట్లు? అది యెప్పటికిని వీలుకాదు. ఒకేభాగములో వివిధభాషల మాటలాడువారుందురు. సింధుదేశము బొంబాయిప్రభుత్వముక్రింద 50 సంవత్సరములకువైగా నున్నది. దానిని బొంబాయి రాష్ట్రమునుండి వేరుచేయవలసినది పంజాబున్న, యితరులున్న, వివిధప్రయత్నముల నల్పిరి. కాని సింధుదేశము యొక్క బాగుగులును, బొంబాయి రాష్ట్రము మొత్తముయొక్క మంచికిని, సింధుదేశము బొంబాయి రాష్ట్రమునుండి వేరగుటకు సమ్మతించలేదు. నావెనక న్యకరేకాభిప్రాయము వినబడుచున్నది. కాని అది మారాష్ట్రమునకు సరియైన ప్రాతినిధ్యమిచ్చునది కాదు. ఈదేశములో వివిధరాష్ట్రములలో వివిధ మిశ్రభాషలుండుటచే, యిటుల రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము జేయుట యసంభవమును, అనుభవ యోగ్యము కానిదనియు నేను చెప్పియుంటిని. దేశమంతయును అసహన భావముతో నుండక ప్రత్యేకముగ నుండక సంఘభావముతో సహనభావముతో నుండవలసినది నేను చెప్పియుంటిని. ఒక జాతీయ మహాకావాలిండి వేరు జేయు నెడల యేమగునో యోచింపుడు, మనము వివిధజాతులు, భాషలు వారి పద్ధతులు, అలవాట్లు, భావములతో సంబంధము లేకుండ నుంటిమేని వేరు బంధము గావించిన వారమగుదుము. నాకు యితర రాష్ట్రములలో నెట్టి యభిప్రాయమున్నదో అచటి అలవాటు లేమో పద్ధతులేమో తెలియనే తెలియదు. ముఖ్యము, గౌరవ నీయులగు శర్మగారు ఉపసాదించినతీర్మానములో జెప్పిన మద్రాసునుగురించి అసలే తెలియదు. బొంబాయిరాష్ట్రమునకు పశ్చిమతీరమున కొన్ని రాష్ట్రములుకప్పు, దేశములో నితరవోట్లు.

నుండి, యిట్టివిధజన గాకున్నచో సంఘభావ ముండదని యభి ప్రాయములు రాతము.

ఇంతవరకు రాష్ట్రవిభజన సూత్రమునుగూర్చి చెప్పితిని. కొన్ని రాష్ట్రములలో గొండులు తమకు సంబంధించిన ఆలోచనల గల్గియున్నారు. వానిని యీవిధమునకై తరువజాలను. ఇట్టిరాష్ట్రవిభజనమును జేయుటకు రాష్ట్రము లనేకములనుండి ప్రాతినిధ్యములు వచ్చినట్లుల నాకు తెలియదు.

మరొకవిషయముగలదు. ఇప్పుడు భారతప్రభుత్వమునకు చేబట్టిన పనిగలదు. (నవ్వు) ఇప్పుడు కార్యభారము నెక్కువ చేయుట ప్రజలకుగాని, మనకుగాని నుంచికాదు. నేను కోరునదే మన గా ప్రభుత్వము వారు మన కింకను సంస్కరణముల నొసంగి రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనమును, కేంద్రప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టుటను న్నగునవి ముందుకావలయును. ఇప్పుడిట్టియనవనర స్వల్పవిషయములపై దృష్టిచరత్రిచో, ఇంతకన్న ముఖ్యమగు విషయముల కాటంకముగల్గును. ఆయ్యా. నేను మీద్వారా సభకు వెలియజేయునదేమనగా, తీర్మానమును ఆమోదించగూడదు. నేను చెప్పిన సూత్రమును మీరు గట్టిగ విశ్వసించవలయును. అదియేమనగా మనకు కావలసినది సంఘభావమును, సహాయమును, అన్యోన్య స్వసమ్మేళనమును, మిత్రమునుగాని, అసహాయమును, ప్రత్యేకముగ నుండుటయు గాదు. (వినుడు అని కేకలు)

మీరవలల విషయము

పేరింతలమన్నా వార్తలు

పేరింతలమన్నాలో కొద్దిలను క్రచేరిలను హైస్కూలును మరల తెరువబడెను. హైస్కూలుకు సగముమంది బాలురు మాత్రమే వచ్చిరి. మాపలా బాలురసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగా నుండెను. పాఠశాలలో దోపిడిచేసినందులకు నొక మాపలా కుర్రవానికి 18 నెలలును యింకొకనికి 6 నెలలును ఆంగడిపురమున నైనికాసము క్రింద మేజిస్ట్రేటు కక్ష విధించెను. పేరింతలమన్నా క్రచేరిగొడ్డన మాపలాలు నడువగూడదు.

5000 మంది ఆంగడిపురమునకు పారిపోయి వచ్చిరి. వారిని రైలుమార్గమునకు చేరవనన్న పట్టికములకు పంపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

సీతకోయథాంగలు (మన్నార ఘాటు) తనగుంపుతో సేనల నెదిరించుటలేదు. వారు కుమారపుత్రులకొండలలో దాగి యున్నారని తెలియుచున్నది.

10, 11, 12 తేదీలను మూడు రైలుబండ్లలో సాయుధ శకటదళమును మరెయ్యక బర్మాసేనయును తిరుగునకు వచ్చెను.

సిన్హాప్రకటనము

సండికాడువద్ద నదిని దాటుచున్న మాపలా గుంపును పేరింతలమన్నాకు వచ్చుచున్న గుంపును సేనలు తలపడెను. నీలంబూరుకు తూర్పున 4 మైళ్లలోనున్న కాకుత్తూలో కునవా మదుహాజీ యున్నాడని తెలిసినది. తిరుగుతు తూర్పున 5 మైళ్లలోనున్న కలవక్కుమచేరిలో మాపలల గుంపున్నదని విని సేనలు వెళ్లెనుగాని కొద్దిమంది మాత్రమే కనపడిరి. వారుగూడ పారిపోయిరి. ఎడ్డాకులము కుత్తేమున 5 మైళ్లలోనున్న చాచూరులో 500 మంది మాపలాలు కనపడిరి. పక్కతూరు ప్రాంతమునగూడ మాపలాలున్నారని సేనాని తంతినంపెను. ఈ సంగతి నే జిల్లామేజిస్ట్రేటుగూడ 13 వ తేదీని ప్రకటించెను.

కేసు విచారణ.

మంజేరిలో చాల భనికుడగు నొక యువకునిపై బంది పోటుకేసు చేసి అతనినిపట్టుకొనిరి. అతనిని బామినమిద వదలవలెనని 13-వ తేదీని మంజేరిరామయ్యగారు కల్లికోటలో పిటిషను పెట్టిరి. అతనిని మరియొకముద్దాయని బామినమిద వదలుటకు తీర్పులు లుత్తరపుచేరి.

39 గురి కేసులో తీర్పు

13తేదీ మధ్యాహ్నము కల్లికోటలో యీకేసులో విచారణ కరలు తీర్పుచెప్పిరి. ఆక్రమసమావేశపు కేసులో మూడవ ముద్దాయనివదలివేసిరి. రైలుమార్గమును పాడుచేసినందుల కందరికిని చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్షవిధించిరి. 2, 12, 17, 34, 35, 38 ముద్దాయాలకు చెరి 10 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించిరి. తక్కినవారికి చెరి 8 ఏండ్లు విధించిరి.

కల్లు దుకాణమును తగులబెట్టిన కేసును పిమ్మట విచారణ చేసిరి. నలుగురు సాక్షులు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

దేవధారుగారిలభి ప్రాయములు

ఆసోసియేటు ప్రెసు విలేఖకునితో చెన్నపురిలో చేసిన ధారుగారిలభి చెప్పిరి:— విప్లవమునుగూర్చి వివరములను తెలిసి కొనుటకు మా సంఘమువారు నన్ను నియమించలేదు. ఆపద కెందరు పాలుపడినో ఎంతసహాయ ముమెట్లు జరుగవలెనో తెలుసుకొనుటకే నియమించిరి. అయినను నా అభిప్రాయములను వివగోరితిరి గాన తెలిపెదను. విప్లవమునకు సన్నిహితకారణము భిలాభతు సంఘమువారి బోధనలే అని మలబారులో చాలమంది నమ్ముచున్నారు. అసహాయ వాదులు భిలాభతుసంఘముతో చేరినను యిట్టి దారుణములు జరుగునని వారిలో నెవ్వరును కలలోనైన తెలపలేదు గాన, నీ దారుణములకు వారందరును చాల చింతించుచున్నారు.

దారుణములను గూర్చి ఆతిథియోత్సవ సంద్యోగులు ప్రకటించుచున్నారా అనువిషయమును చెప్పటకు వలయు నా ధారము లిప్పుడు దొరక నవకాశములేదు. మొత్తముమీద దారుణములు జరుగకపోలేదు. మలబారులో ఎంత అధికమగు నష్టము కలిగినదో దానిని మరల కూడదీయుట కెంత కష్టపడవలెనో ఆ మండలమునకు చెందనివా రెవ్వరును సరిగా గ్రహించినట్లులేదు. భరతఖండవాసు లందరును తమ రాజకీయాభిప్రాయము లేటులన్నను యీ విషయమున ముఖ్యముగా సహాయము చేయవలెను.

తురకీలను చేయుట

ఒకరియింట తురకమతమున కలుపబడిన పురుషులు ముగ్గురున్నారు. మరెయ్యొకరి సోదరుడుటుంబములుగూడ కలిసిరి. వారిద్దరితోను నేను మాటలాడితిని. కొద్దిమందిని కలిపినమాట నిజమే. మతావేశముగల మాపలాలట్లు కలపుట మహాపుణ్య కార్యమని నమ్మియే చేసిరి. వారి కను హెచ్చుగా కలుపగోరిరి గాని సాధ్యపడలేదు. జనులందరును పారిపోయిరి. మానభంగ మచట నచట జరిగె నను నడుతులు కలపు గాని నిజముగా జరిగినను దానిని బహిరంగముగా నెవ్వరు నొప్పుకొనరు గాన నది తెలియ నవకాశములేదు. కొంత మంది తిమిర్య యువకులను మాపలా లెత్తుకొని పోయిరని తెలిసినది. ఒకతియ్యమాపలాల నెదిరించి కత్తితో కొందరినిగాయ పరచెను. కొందరిని చంపెను. కాని మాపలా లతనిని చంపివేసిరి. అతని సోదరునిగూడ గాయములుతగిలి వైద్యశాలలోనుండి పోయినట్లు. ఇప్పుడు లేడుగాన నేను చూడలేదు.

పోలీసులు.

ప్రాంతమున మాపలాలసంఖ్య చాల హెచ్చుగానుండుట చే పోలీసువారేమయు చేయబాలకపోయిరి. కొన్ని పోలీసు పోలీసువారు తు పాకులను కత్తులను మాపలాల కిచ్చి లొంగిపోయిరి. ఇప్పుడు పోలీసులు చాలచురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. వారిలో కొందరు అద్భుత సాహసకృత్యముల నొనరించిరి.

నేన

నేన చాల కలస్వముగా వచ్చినది. ఎటులైన నేమి నేనచుచుటలేనే ప్రజలకు మరలకొంత వైర్యముకలిగినదిగాని యీ సేనచాలదు. ఇంకను హెచ్చుగా సేనరానిచో పనిబాగుగాజరుగదు. నైనికులు ప్రజలను పీడించుచున్నట్లొప్పుటను నేను వినలేదు. వారు తమ విధిని నిర్మూర్ణగ నెసేవ్వకలసినదే. నేను మలబారులో 15 గోజులుంటిని నేళ్లు ప్రతిగ్రామమునందును ప్రజలింకను భయపడుచు నేయున్నారు. ఆ గ్రామములలో, అల్లరులు లేవుగాని దూరప్రదేశములలోను సేనలున్న తావులకు చేరువగుడ అల్లరులుజరుగుచుండుటచే వాడట్లుభయపడుచున్నారు. మాపలాలవోడిలింకను సాగుచుండుటచే తిరుగు ఎడ్డాకులము మున్నగు నిరసాయ స్థలములందున్న వారు గూడ జడియుచునే యున్నారు.

ఘోరవిపత్తు

నేని దేశమున పలుసారు లాపదకు పాలుయిన ప్రజలకు సహాయము చేసితినిగాని నలబారులో నిపుడున్నంత ఘోరమగు నాపద నింతవర కెప్పుడును మాడలేదు. సహాయముచేయుటకు ఏర్పాటులనుచేసి సహాయము కోరువారి ఆనశ్చకతలను కనిపెట్టుట యొకభాగము. ఈపనిని కల్లికోటలోని ప్రధానసహాయక సంఘమువారు నిర్వహించెదమనిరి. వారికి ఆర్థిక సేవా క్రతులను సమర్థులగు మలబారు మండలవాసులనే నే నొసంగవలసియున్నది. వైద్యసహాయమునకు స్త్రీలను రావించుటను గూర్చి నేనొక నేమియు నిశ్చయపరచుకొనలేదు. అనసరము కలిగిన రావించవచ్చును. ఇప్పుడు సేనకులను సమకూర్చుటకంటెను ముఖ్యమయిన పని భనసంపాదనము.

10 లక్షలు కావలెను

కనీసము 10 లక్షలైన యుండినగాని సరిగా సహాయము చేయ వీలులేదు. నేనే దేశమందంతటను తిరిగి యుపన్యసించి మిత్రుల సహాయమున వీలైనంతవరమును సమకూర్చదలచిని. మలబారు ప్రజల ఆర్థనినాదీములను దేశీయులు సరిగ నాలకించి చేయదగినంత సహాయమును చేయకున్నచో దొరతనమువారే తోడ్పడదరని నాకు నమ్మకము కలదు. నేను చేయదగినపనిని దేశీయులకు చెల్లించితిని. ఎల్లవారిని మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడ గోరెనుదను.

ఉద్యోగులతో నాలోచించుట మృతులతోను విల్లింగ్డను ప్రభువు, జేవిడ్డును, నాపు, టూరింగుగార్లతోను సహకారసంఘ కార్యదర్శితోను నేను మాటలాడితిని సహకార సంఘముల ద్వారా భనమును యిచ్చుటకు వారందరును మనఃపూర్వకముగ నంగీకరించిరి. మలబారులో సహకారసంఘములు విస్తారముగా నే యున్నవిగాన నీపని సాధ్యమగును.

ని చేశ నార లు

విల్లొండు సంధిసభ.

ప్రథమరెండు సమావేశములును సరళముగానే జరిగెను. ముందుసభల ఏర్పాటులనుగురించి తాత్కాలిక సంధినియమములను గురించియు ఆంగ్లేయప్రభుత్వమువారి మోతులను గురించియు చర్చ జరగును.

13-వ తేదీని సంధిసభ మరలసమావేశమగును. ఇంతలో ప్రస్తుత తాత్కాలిక సంధికాలమును వృద్ధినిగురించి తమ తమ అభిప్రాయములను చెల్లించెదరు.

డివెలరాగారి బాబు చాల నాశ్వర్యముకలిగించెను. వారి బాబు సామాన్యముగా, దైవముమీదనే భావమువైచి ఊరకుండ రాదని అక్రమ జేయబడుచున్నది. విల్లొండులో భూస్వాముల నుండి ఎకరమున కొక పిల్లింగునొప్పున వసులజేయబడుచున్నది. ఈవిషయములు సభలో చర్చించెదరు.

సిక్ ప్రైవేట్ ప్రతినిధులు సాయుధభటులతో వచ్చుట

11-వ తేదీ ఉదయము సభాసంతకము పరిష్కారము పురుషులు సిక్ ప్రైవేట్ పతాకములును ఆయుధములును ధరించి పాటలుపాడుచు వెనువెంటనుండి కెన్నింగుటనులోనున్న సిక్ ప్రైవేట్ ప్రతినిధుల బసలకు వెళ్లిరి. తిరిగి సభ సమావేశమైనపుడు ఎక్కువమంది ప్రేక్షకులు లేరు. ఈసభలో జరిగిన చర్చలను వ్రాసుకొనలేదు. మామూలుగ మాటలాడుకొనునీతిని మాటలాడుకొనిరి. ఈ దినమున సిక్ ప్రైవేట్ సాంకేతిక విలేఖకులను సభలోనికి రానియలేదు.

ఈ సభకు సిక్ ఫీల్డ్ ప్రతినిధులు సాయుధభటులతో వచ్చిరి. వారు వచ్చిన ప్రతిబంధితోను చాల ఆయుధములతో వారి ఆంగరతుకులు వచ్చిరి. ఈదినమున 1-30 గంటలుమాత్రమే సమావేశము జరిగెను. తిరిగి గురువారమున సమావేశ మగుదురు.

సిల్లియా ముందుస్థితి

లండను 11:— సిల్లియా విషయమై నానాజాతీయ సమితివారి సలహాలు ముగ్గుము కానినట్లుకు పంపబడెను. ఈ కానినట్లువారి సిద్ధాంతములు బహిరంగపరచు వరకు కూనింగువటు జిల్లాను పోలండునకిచ్చిరి సంగతి నిజము తెలియదు. ఈ వార్త బెర్లినులో తెలిసినతోడనే చాలమందెము గలిగెననియు మృత్యువరము రాజినామా ఇచ్చుననియు తెలియుచున్నది.

ఒక ఓర్లెనువార్తాపత్రికలో నొకగోప్పయుద్వోగి ప్రెంచి వారును నానారాష్ట్రీయసమితిలోజేరి జర్మనీని అణగ ద్రోక్కు యత్నించుచున్నదనియు అందుచే జర్మనుకావినటువారు రాజినామానీయవలసి వచ్చుచున్నదనియు తెలిపెను. జర్మనీదేశము నుండి పోలండున కేమియు వస్తువులు పంపబడవని తెలియుచున్నది.

ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు పోలండుయందు పక్షపాతముగల వారి సలహాలకు తమ ఆసక్తిగలిగి దెలిపెననువార్తలకు, తాము నానారాష్ట్రీయసమితివారి తీర్మానముల నంగీకరించెదమని మిత్రమండలి ప్రధానమంత్రులు తెలిపిరి.

సిల్లిసియా స్థితి.

జెనివా, 12:— నానారాష్ట్రీయ సమితివారు సిల్లిసియా సమస్య విచారించిరి. అందు ఈ విషయము బాగుగ తెలిసిన వారుగలరు. ఇంకను అధికారప్రకటన గావింప బడలేదు గాని విట్టు, హిందెబర్గ్, జిల్లాలును బ్యూటను జిల్లాలో కొంత భాగమును జర్మనీకి జెయిటులును కూయింగ్ టు, కాబూలిటు జిల్లాలును బ్యూటనులో మిగిలిన భాగమును, వెస్ట్రోనిస్కిట జిల్లాలు పోలండుకు జెందవలెననియు తీర్మానించినట్లు దెలియుచున్నది.

జాబులు

విలేఖకులకు నూచన

మ. రా. ఈ. డి. శ్రీ. కే. పి. యె. వెం. హ. ఒక
పి. శ్రీ. పి. మ. శ్రీ. మి. రం. భా. వ. ల. క. నూ. చి. వెం. కృ.
అ. శ్రీ. పి. మ. చా. వెం. అ. వెం. రం. మ. అ. నూ. న.
పా. మ. ప్రకటించబడు. ఆంధ్ర పత్రిక

దేశనాయకుల కొకవిజ్ఞప్తి.

ఈ మధ్యన నాస్థి హితులలో నొకరు పల్నాడు, కం
భంజున్ను ప్రాంత్యములకు పత్తిభేదము చేయుటకు వెల్లి
యన్నారు. నడరు ప్రాంత్యములకు అంగీకారములకు సంఘముల
వారు తమ ఏకైక పంపుతున్నాననియు వారు దేశవర్తకులకు
పోటీగావచ్చి ప్రతిభల అమితముగా పెంచుచున్నారనియు,
వారు యిప్పటికే చాలావరకు ప్రతిభించి చేసియున్నారనియు
నాస్థి హితులు కంభంజుండి వాయుచున్నారు. గనుక దేశాభి
మానులు, దేశనాయకులును, సమయము విషయించక పూర్వమే
మహాత్ము నాస్థి ననుసరించి ప్రతిపండు ప్రదేశముల కన్నిటికిని
పోయి నడరు ప్రదేశములలోని రహితులకు ప్రస్తుతపరిస్థితులను
బోధించి వారు ప్రతిని విదేశకర్తక సంఘములకు అమృతండు
నట్లు ప్రోత్సాహపరుప ప్రార్థితులు.

పింగళి కీతారామయ్య.

శ్రీ గంపలగూడెము కుమారరాజుగారు

గంపలగూడెము కుమారరాజుగారు శ్రీకొటగిరి వెంక
టకృష్ణారావుగారిని, 11వ తేదీ వేలూరు సెంట్రలు జైలులలో
చూచి చాలాకాలిని మాట్లాడితని, వారు ప్రవాసమున అతిసంతోష
ముతో భరించుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు పురాణముల పఠించుచు
కాలము గడపుచున్నారు. “నేను స్వరాజ్య మందిరమున అతి
కుతూహలముగ వున్నాను” అని వారు నెలకొని. వారు
స్వరాజ్యముతో శ్రీకృష్ణజన్మమందిరమున తపస్సుచేయు
చున్నానని వారిమిత్రులు బంధువర్తమువారు తెలిసికొనగలరు.
వాంఛాజనునకు ప్రత్యేకముగ యేర్పాటులు చేయబడినది—
ఒక విలేఖకుడు.

ఆంధ్రనాయకులను బరంపురము

జైలునుండి మార్పుట

1920-21 ఉదయం మెయిలులో శ్రీ గంపలగూడెం
కుమారరాజుగారిని రాయవేలూరు సెంట్రలు జైలుకు తీసికొని
పోయిరి.

ఆంధ్రవత్స దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని 1920-21-22
ఉదయము మెయిలులో తీసుచున్నావల్ల తీసికొనిపోయినారు.
శ్రీమల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు, వి. వి. గిరి, న్యాయపరిచారా
యణమూర్తి, కో. రామకృష్ణారావు, మహమ్మదు హైద
రు సాహెబు గార్లును, ఇతర అసహాయవాదులును బరంపురం
లైల్స్ స్టాటు ఫారమునం దుండిరి. కాని డిప్యూటీ సూపరంటెం
డెంటుగారు, ఎవరను బండివద్దకు రాకుండదనియు, గోపాల
కృష్ణయ్యగారిలో మాటలాడరాదనియు కట్టిడిచేసిరి. అంతట
నే హితులు చేయవలసిన అరకచూచుచుండిరి. ఎట్టకేలకు, బా
రిస్టరు గిరిగారు “మీ భార్యయును, కుటుంబమును క్షేమముగా
నున్నారు” అని చెప్పిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆతురతతో
“చీరాలసంగతిమీ” అని యడిగిరి. “అంతయు సుగమముగా నే
యన్నదని” గిరిగారు జవాబిచ్చిరి. ఆహ! చీరాల పేరాలయం
దు వీరికెట్టి యభిమానము!

ఒక విచ్చిక నేవకుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని పుష్పమా
లాలకృష్ణుని చేయవలెనని. కాని నిష్ఫలమయెను. “మహా
త్యాగాంధీకి” “అల్లాహాఅక్బర్” అను శబ్దములతో, నైలు
కదలిపోయెను.

కొరుకొండ.

2-10-21 తేదీని కొరుకొండ గ్రామములో శ్రీ గాంధీ
మాతమ్మ జన్మదిన మహోత్సవ సమయమున 300 మంది బీదజ
నులకు అన్నదానము చేయబడినది. మేళతాళముతో నూరేగింపు
జేసి రాత్రి చూకనందు సభజరిపిరి. అందు వరాహస్వామిగారిచే
మహాత్ముని జీవితమును గురించియు, మహాత్మా రామకృష్ణులు
వారిచే ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చియు ముచ్చటించబడి విదేశ
వస్తుదహనముతో సభ ముగింపబడినది.

11-10-21 తేదీని ఈ గ్రామమున “గ్రామ కార్యగమ
సంఘ పతనము” నెలకొల్పబడినది. శ్రీయ్యత కొత్త చిన

వెంకటరత్నంగు ప్రగాఢ పతనమందిరమునకు తిమశ్రీరామమంది
రమును రాత్రిలయందు దీపమునైరా యావత్తుననుపామముల
తో నొసగిరి. చాలమంది సభ్యులుచేరిరి. మహాత్ముని ఛాయాప
రము నూచేరించి పంచాయతీ కోర్టు నెలకొల్పబడి సాయంకాల
మున చాతురభిలో యాక్రిందితీర్మానము నామోదించి 50 మం
ది సంతకములు జేసిరి.

1. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు నుద్యోగములో జేరు ప్రతి
భారతీయుని విషయమై మానుమని చెప్పటకు ప్రతి భారతీయు
నికిని స్వాతంత్ర్యము గలదు.

2. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సేవలో సైన్యమందుగాని, శిల్పినిద్యో
గమునందుగాని, ఆత్మగౌరవము గల్గినట్టియు జనుగుబాటు గల్గిన
ట్టియు, ఏ భారతీయుడును చేరకూడదు. అట్లుచేసినవారు వెం
టనే తమపదవులకు రాజీనామానొసంగి దేశసేవచేయవలయును.

అమృత లూరు.

గ్రామసంఘము.

గుంటూరు జిల్లా అమృతలూరు గ్రామమున 9 మందితో
స్థాపించబడిన గ్రామ కార్యగమ సంఘము నందిప్పటికి రెండు
వందల యెనుబదిమంది సభ్యులు జేరిరి. అందరు చందాలనిచ్చిరి.

స్వదేశి.

గ్రామమునం దిప్పటికి 250 రాట్నములు పనిచేయు
చున్నవి. 15 నెంబరు మొదలు 60 నంబరువరకు నూలు తయార
గుచున్నది. మగములు 18 గలవు. అందులో 16 మగములు
పంచములవి. ఇంకను 20 మగములైన గాని ఈ గ్రామమునకు
చాలవు. నేయువారులేక ప్రతిగృహమునందును నూలు, గుట్టలు
గుట్టలుగా పడియున్నది. కార్యగమ సంఘముల వారి కీరాట్న
ముల ప్రయత్నము మాని మగముల ప్రయత్నము చేసిన త్వరలో
కావలసినంత గుడ్డ తయారు కాగలదు. వారము రోజులక్రిందట
గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారి తరపున ఇచ్చట భిద్దరు గుడ్డల
వికయకాల స్థాపించబడినది. చాలామంది కొనుచున్నారు.
అందు కోటుగుడ్డలు, పర్టుగుడ్డలు, తలగుడ్డలు, ధోవతులు,
ఉత్తరీయములు దొరకును.

విజయదశమి

ఆశ్వయుజ శుద్ధ విజయదశమి సోబాన పారువేట మ
హోత్సవము జరిగెను. దేవుని కలంకారములు భద్దరుగుడ్డలతో
జేసిరి. దేవునితోపాటు గంధిమహాత్ముని గూడ చలువప్రము
మునందుంచి యూచేసిరి. విజయదశమినిగూర్చి, విద్వాత్
నాగలింగం వేంకటేశ్వరులుగా ర్థప్రవర్ణించిరి. విదేశవస్తుదహ
నావశ్యకతనుగూర్చి మహాకరువవర్ణించిరి. వెంటనే 150 రూప్య
ముల విలువగల విదేశవస్తుములు దహనముచేయబడినవి. అబూ
డిదను అమ్మగారు 2-10-0 లకు కోన, కేమగిరిరావుగారుకొనిరి.
ఉత్సవముజూచుటకు 1500 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. గాంధీ
మహాత్మునికి జమీ అను జమజయభ్యుల ఉత్సవము జయప్రద
ముగ ముగిసెను.

చీరాల మున్యనిసిపాలిటి

బాపట్ల సజ్జమాజీ సేటుగారి శిక్షలు

మా గ్రామమునకు వెయిడ్ రైరుమకే గారు రాకపూర్వ
ము అనగా పదిమాసములు లేక, సంవత్సరముక్రిందట కొందరు
యింట్లు కట్టుకొని యుండగా వారిని యిప్పుడు లైసన్సులు
పొందకుండా యింట్లకట్టుకొన్నారని పదకొండుమందిని, ఇండ్ల
పన్నులు చెల్లించలేదని నలుగురిని ప్రాసిక్యూషనులు చేసినారు.
ఇప్పటికి నెలరోజులునుండి సజ్జ మాజీ సేటుగారు లైసన్సులు
పొందకుండా యింట్లకట్టిన కేసులు విచారణచేసి తీర్పుకొరకు
రెండుమాడు వాయిదాలువేసి ముద్దాయిలను తెగత్రిప్పుచు
నచ్చినారు. ఈనెల 8 వ తేదీని తీర్పుకు 4 కేసులు వాయిదా
వేసి సాయంత్రము 6 గంటలకు ముద్దాయిలను కేకులు వేయించి
నారు. ముద్దాయిలలో మాజీ సేటుగారు లైసన్సులు కట్టవలసి
నది, కేసులు తీసివేస్తాను. ఎందుకు శ్రమపడెదరు. అని చెప్పి
నారు. ముద్దాయిలు మేము యెంతమాత్రము లైసన్సులు కట్టము.
జైలుకు వెళ్లుటకు సిద్ధముగా వున్నామని చెప్పినారు. అంతట
మ్యాజీ సేటుగారు 3 కేసులు తిరిగి వాయిదావేసినారు. మరి
యొక కేసులో ముద్దాయిగా నున్న వైశ్యకులకుడగు కనమర్ల
పూడి సుబ్బారాయుడుగారికి రు 200 లు జరిమానా విధించి
జరిమానా చెల్లించనియెడల ఆరువారములు శిక్ష అనుభవించవల
సినదిగా చెప్పిరి. ముద్దాయి సేగు జరిమానా చెల్లించను. అని
చెప్పెను మ్యాజీ సేటుగారు ముద్దాయిని జైలులలో నుంచిరి.
ముద్దాయివద్ద సోదాచేయగా రు 2-7-0 లు రొక్కం దొరికెను.
మ్యాజీ సేటుగారు ఆసామ్మతీసికొని యీ 2-7-0 లు గాకయిం

కా రు 0-9-0 లు యిస్తే లై సెన్సువీజు సరిపోతుంది. కేసుతీసి
వేస్తాను. ఎందుకు కష్టపడుతావని మ్యాజీ సేటుగారు అన్నంతో
లో ముద్దాయి లోమిట్టి వైసాలుగూడా యివ్వను. నేను జైలు
లోనే వుంటాను. అనిగట్టిగా చెప్పి జైలులోనే వున్నారు. ఈ
కేసులో ముద్దాయిలు ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్షులను క్రాసు
చేసిగాని ముద్దాయిలతరపున వుత్తరసాక్షులను కొరుకొని
గాని యుండలేదు. కొన్ని కేసులలో మునిసిపాలిటీ వారి లోప
ములు కనుపించినందున ఆ కేసులు వారు వదులుకొన్నారు. ఒక కే
సులో 3 సంవత్సరములక్రింద చనిపోయిన స్వర్ణ కొటారెడ్డిగారిని
రైర్ మకే గారు ప్రాసిక్యూషన్ చేసినందున ఆ కేసును కొట్టి
వేసినారు. ఈ కేసులు అన్ని ఒకరోజువాయిదా అయియుం
డగా మ్యాజీ సేటుగారు కేసులను ఆపి వాయిదాలువేసి, ము
ద్దాయిలయొక్క వైర్యమును చెడకొట్టవలెనని చాలాప్రయ
త్నించిరిగాని వారి ప్రయత్నములు సాగలేదు. 8 వ తేదీ 4 కే
సులు తీర్పు అయియుండి 3 కేసులు వాయిదాలువేసి సుబ్బా
రాయుడు గారికి ఒక్కరికి శిక్ష వేసినను వారు యేవిధమయిన
అత్యైర్యపడక నిర్భయముగా శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమునకు వెళ్లి నం
దున వారు వందనీయులు. నిల్వకేసులు తీర్పునిమిత్తము యీనెల
13, 14, 26 తేదీలు వాయిదాలు వేసినారు. ఇండ్లపన్ను కేసులు
17 వ తేదీ వాయిదావేసినారు. అవిగాక ఇండ్లపన్ను క్రొత్త
ప్రాసిక్యూషనులు యీనెల 13 వ తేదీకి పూటూరి రామయ్య
కుమార్లు వెంకటేశ్వర్లు, నూనె పానకాలు చీరాల కేషయ్య
దెవ్వెలనూర్లుగూ గొంతు చెగుగార్లు 14 వ తేదీ జూలగంటి వెంకట
సుబ్బారావు గ్రంధి వెదరాజు పడవల సుబ్బారాయుడుగార్లు
15 వ తేదీ శ్రీకాకుళం సుబ్రహ్మణ్యం పొట్టిశయ్య పూటు
కూరి కోటయ్యకుమార్లు వెంకటేశ్వర్లు గార్లకు వాయిదాలతో
సమస్యలు రాబడినవి. ఈ కేసులు వెట్టిన సంగతి వీరలు తెలిసి
కొని పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లి మాకు సమస్యలు వచ్చినవా అని అడి
గి తీసికొన్నారు. వీరందరు జైలుకు వెళ్లుటకు మహాసంతోష
ముతో సిద్ధముగానున్నారు. తిరిగివాయిదాలు వేసినయెడల పూచీ
కర్తులుగూడా యివ్వమని నిశ్చయించుకున్నారు. ఈవాయిదా
లకు రావడండుతో బాపట్లకు వెళ్లుటలు నిశ్చయించుకొన్నా
ము. గాన చూడగోరువారందరు రాకపోతులు.

చీరాల రంగయ్య

నారాయణదేవకెరి:—ఈ నెల 7 వ తేదీ రాత్రి 8 గుం
టలకు శ్రీబసవేశ్వర దేవాలయమువద్ద కుమారు 500 మంది
జనసంఖ్యలతో నలంకరింపబడిన యొక పెద్ద సభ జరిగినది. కొం
దరు రాట్నముల నెలకొల్పట, పంచాయతీ న్యాయస్థానము
లేర్పరచుట, జాతీయ విద్య నభ్యసించుట, మద్యపాననిషేధము
మొదలుగాగల దేశదార్శిక విమోచనమార్గములను గురించియు,
ఖిలాఫత్ విషయములను గూర్చి వ్యవమధుర వైలిలో సువర్ణ
నించిరి. విదేశవస్తు దహనము జరిగినది.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥ 10 అక్టోబరు నెల 14-వ తేదీ

తేదీ నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పు కొలము ననుసరించి నిర్మిల్లి నమ్మ
కముగాను, తప్పక గుణము నిర్మిల్లును
ఆయుర్వేద వస్తుధనులను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు వదర్శనము అన్నిటిలో బంగారు
వతికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమానకు వ్యాసినతో
ధరలవట్టి వంతులును.

జాండూ వర్తన్యూటికర్

వర్మన్

ఆయుర్వేద యావధముల తయారు
(388) హిందూ సం 13.

మదరాసు శాసనసభ

గురువారము మధ్యాహ్నము

(ఫలహారానంతరము)

18-10-1921

ఈదినము మధ్యాహ్నము శాసనసభ ఫలహారానంతరము 2 x 45 నిమిషములకు సమావేశమయ్యెను. బాడుగభూముల రయతుల రక్షక చట్టమును గురించి చర్చ ముగిసెను.

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు పురపాలక చట్టమును సవరించుట.

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు పురపాలక చట్టమును సవరించుటను గురించి సెలెక్షన్ కమిటీవారు ప్రాసెసింగ్ కమిషనరు భానుబహదూరు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబుగారు చదివెరి. ఆ బిల్లు అంగీకరించబడెను.

1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు జిల్లామునిసిపాలిటీల చట్టమును సవరించుట.

1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టమును రద్దు చేయవలయునని, ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచు పి. శివగా రిట్లుపెట్టించెరి. "ఈ చట్టమునకు ముందు సామానుల బండ్లకు 4 అణాలు, సామానులు లేని బండ్లకు 2 అణాలవఱకు పుర పాలక సంఘమువారి ఆవరణములోపల ప్రవేశించు బండ్లవారిద్ద టోలు గేటు పన్ను వసూలు చేయుచుండెను. ఈ బిల్లు ప్రకారము అన్ని బండ్లకు రి అణాల టోలుపన్ను వసూలు చేయబడుచున్నది. స్థానిక సంఘముల చట్టములోగూడ నిర్ణయించెను. ప్రభుత్వమువారు దానిని ఇటీవల 4 అణాలుగ మార్చిరి. ఇట్లు అన్ని బండ్లకు రి అణాల పన్ను చేసినందువలన, కొన్ని పురపాలక సంఘముల ఆదాయము విపరీతముగా తగ్గిపోయినది. పురపాలక సంఘము సరిహద్దులలోపల ప్రవేశించు బండ్లన్నియు సామానుల బండ్లే. స్థానిక సంఘములకు చేసినట్లు, పురపాలక సంఘముల చట్టములో గూడ అన్ని బండ్లకు 4 అణాల పన్ను వసూలు చేయునట్లు నిబంధనను మార్చవలయును." రా. బి. టి. యం. సరసింహాచార్యులు గా రి బిల్లును ఆమోదించెరి.

ప్రతికూలత వహించుటకు తనకు 2 కారణములు గలవని డి. బి. యం. కృష్ణకామయ్యగారు నడిపెరి. క్రొత్తగా పన్నులను హెచ్చించు సిద్ధాంతమును మన మంగీకరించగూడదు. ఇది ప్రభుత్వ కారణము. క్రొత్తపన్నును విధించునప్పుడుగాని, ప్రాతపన్నును హెచ్చించునప్పుడుగాని, ప్రభుత్వమువారు స్వయముగ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట ఉచితముగ దొరుకును. ఇది చెండవ కారణము. ఇప్పుడు ఒక అధికారతరఫానపు డిబిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. ఇదియునుగాక టోలు గేటుపన్ను, అహార్యమైనపన్ను. తొల్లి ఇట్టిపన్ను ఆంగ్ల దేశమునందుండెను గాని ప్రజ లాంగ్లోళము చేయగా నిది తీసివేయబడెను.

స్వపరిపాలనాంగకార్యదర్శి యఫ్. జి. రిచ్చర్డ్సు గారు ప్రభుత్వపక్షమున ఇట్లు చెప్పెరి. "ప్రభుత్వమువారి బిల్లును అంగీకరించుచున్నాను. ఇట్లపడినచో, పురపాలక సంఘములు అన్ని బండ్లవిదా 4 అణాలవఱకు టోలు గేటుపన్నును వసూలు చేయవచ్చునని ఈ బిల్లు యొక్క ముఖ్యభిప్రాయము. ఆంగ్ల దేశములో టోలుపన్ను తీసివేసినాదని ఆ టేషించబడినది. ఇట్లు చేయుటవలన, ఆస్తివిదా పన్నులు హెచ్చిపోయిన విషయమును గురించి ప్రస్తావించలేదు. మనమట్లు చేయజాలము. టోలు గేటులవలన రి2 లక్షల ఆదాయము మనకు ఇప్పుడు ముట్టుచున్నది. ప్రాతరేటు 4 అణాలు రి అణాల కేల తగ్గించబడెనో నాకు బోధపడలేదు. సెలెక్షన్ కమిటీవారు, ప్రాతశాసనసభ వారు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు దీనిని గురించి గమనించలేదు కాబోలు. ఈ బిల్లు ప్రకార మన్ని బండ్లవిదా 4 అణాలవఱకు పన్నును విధించినయెడల, అధిక సంపద ఎక్కువగునని మేము వ్రాయగా, 2 లక్షల ఆదాయము ఎక్కువ కాగలదని రి2 పురపాలక సంఘములు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిని గాన ఈ బిల్లును సభ్యు లంగీకరించవలయును."

ఎ. రంగనాథం మొదల్యారుగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. మునుస్వామినాయుడుగారు బిల్లును సమ్యగ్గించెరి. కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట, గా. పి. రామారాయణింగారు రిట్లు చెప్పెరి. "టోలు గేటుపన్నుల నేల హెచ్చించవలయునో శివరావుగారు ఋజువు చేసినారు. పన్నుల నభివృద్ధి చేయు బిల్లులను అధికారతరఫానపు ప్రవేశపెట్టుట అంగీకరణముగ దొరుకును. చర్చ జరిగిన పిమ్మట, సభవారు తమ ఇష్టప్రకారము తీర్మానించవచ్చును."

డి. బి. మో. రామచంద్రారావుగారు ఇట్లు ఆక్షేపించెరి. "ఈ బిల్లును మంత్రిగా కేల స్వయముగ ప్రవేశ పెట్టలేనో నాకు తెలిసినది కాదు. ఇట్టి బిల్లులను ప్రభుత్వమువారే ప్రవేశ పెట్టవలయును."

వోటుకు పెట్టగా 66 మంది అనుకూలముగాను 20 మంది ప్రతికూలముగాను వోట్లు నిచ్చెరి. ఈ బిల్లులోని అంశములను వేరు వేరుగా వోటుకు పెట్టవలసిన దని శ్రీమాన్. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు కోరిరి.

బిల్లును గురించి సభ్యులు ఆలోచించుటకు కాలములేదు గాన ఈ బిల్లును ఆపిపెట్టి, సభను చాలించవలసినదని డి. బి. మో. రామచంద్రారావుగారు రుపపాదించెరి. శ్రీమాన్. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఈ ఉపపాదనను ఆమోదించెరి.

టి. రామలింగం శెట్టిగారి కిది విపరీతముగ తోచెను. ప్రభుత్వము వారి ప్రవర్తనను ఖండించుట కిట్లు కోరబడినదా, లేకుంటే బిల్లు అసమ్యక్తముగా నుండుటచేత నిట్లు కోరినారా యని శెట్టిగారు ప్రశ్నించెరి.

గా. సర్. లయన్ డేవిడ్స్ గారు:—ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన తరువాత సభ్యులెవ్వరైనను సవరించినయెడల, బిల్లు నప్పుడే అంగీకరించగూడదు, అపివేయవలయునని ఇతరులు కోరవచ్చును."

బిల్లును సెలెక్షన్ కమిటీకి పంపెదనని ప్రభుత్వమువారు తలచెరి. అని గా. రామారాయణింగారు చెప్పెరి.

డి. బి. మో. రామచంద్రారావుగారు:—ప్రభుత్వమువారి ప్రవర్తనను ఖండించవలయునని ఉద్దేశముతో ఈ బిల్లు విదా చర్చను నిలుపవలయునని నే నుపపాదించలేదు. బిల్లు వివరములను కనుగొనుటకు కొంతకాలము నియ్యవలయునని నా అభిప్రాయము."

ఇష్టమువచ్చిన సభ్యులు సవరణ లుపపాదించవచ్చునని అభ్యుక్తులు చెప్పగా, రామచంద్రారావుగారు తమ ఉపపాదనను ఉపసంహరించుకొనిరి. గా. డేవిడ్స్ గారికొక సవరణ నుపపాదించగా, చర్చ జరుగుచుండెను. అప్పుడు సభ ముగిసెను. తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

మూడవ దిన చర్య

సెస్సి మొట్టరీ గ్రాంటులు

అక్టోబరు 14:—శాసనసభ మరల నీ యదయము 11 వంటలకు గా. సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగా రధ్యక్తులుగా సమావేశమయ్యెను. ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ప్రశ్నలు-కాలవ్యవధి

ప్రభుత్వసభ్యులకు ప్రశ్నలు వారముదినములు ముందుగా వచ్చిన తరువాత ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు అనకాకముండు ననియు, ప్రశ్నల సంఖ్య తగ్గుననియు, ఈపర్యాయము అనవసరములగు ప్రశ్నల నేకములు వచ్చెననియు అందుచే తమకు వారముగడువుండుట యావశ్యకమనియు గా. సర్. డేవిడ్స్ గారు చెప్పెరి.

వారముదినముల గడువు కొన్ని ప్రశ్నల కిచ్చుటకు విలువదనియు, తటాలున కొన్ని ప్రశ్నలు సభ్యులకు తోచవచ్చు ననియు, ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముల కప్పటి కప్పు డొక గుండుట బాగుగ నుండుననియు మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు తెలిపెరి.

ప్రశ్నలకు ప్రారంభమున తాము చూచి. ప్రభుత్వసభ్యులకు పంపుచుంటి మనియు, ప్రభుత్వమువారికి వారముదినములుండుటయే న్యాయమనియు సభ్యులు ప్రస్తుతము ఈవిషయము గమనించుచుండవలె ననియు, గా. డేవిడ్స్ గారు కోరుచో సవరణ నొకటి లేవచ్చుననియు అభ్యుక్తులు చెప్పెరి.

ప్రశ్నలకు ప్రస్తుతము వ్యవధి లేనందున పూర్తిసమాధానమును తగినయ్యుద్యోగులనుండి సంపాదించవలసియుండు ననియు గా. కే. శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పెరి.

పూర్తిసమాధానముల కొరతసభ్యులు తమ ప్రశ్నలను ముందుగా పంపవలెననియు లేనియెడల తరువాత జరుగుసభలో మొదటిదినము ఆ ప్రశ్నలకు త్వరము లాసగబడుననియు సభ్యులందరు ఈవిషయమై తోడ్పడవలెననియు అభ్యుక్తులు తెలిపెరి.

వారాపత్రికలలోని వ్యాసములను గూర్చియే వీని ప్రశ్నలు తటాలున ప్రభుత్వసభ్యులకు పంపవలసియుండు ననియు మో. రామచంద్రారావుగారు చెప్పెరి.

ఇంగ్లాండులోని ప్రజలసభలో రామచంద్రారావుగారు చెప్పినట్లు జరుగదని అభ్యుక్తులు చెప్పగా యాదేశములోని ప్రభుత్వసభ్యులకు యింగ్లాండులోని ప్రజల సభలోని ప్రభుత్వసభ్యులు "మేము ప్రతికూలములము" మేమెప్పుడును ప్రతికూలములము కాము" అని చెప్పిన ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వసభ్యుల నేదో యొక విధముగ లోబడునట్లు చేయగలరనియు, ప్రశ్నలలో ముఖ్యమైనవానిని ప్రత్యేక గుర్తులను పెట్టి సభ్యులు పంపిన బాగుననుండుననియు రామచంద్రారావుగారు చెప్పెరి.

సాధ్యమైనంతవఱకు రామచంద్రారావుగారి మాటల లాలోచించబడునని అభ్యుక్తులు తెలిపెరి.

రాగలసభ నవంబరు 15 వ తేదీ మంగళవారము నాడు జరుగునని అభ్యుక్తులు తెలిపెరి.

గ్రాంటులు.

ప్రభాగ్యమునకును మదరాసు కార్పొరేషను నీటివన కులకును 5 లక్షల గ్రాంటును గా. పి. రామారాయణింగారు కోరిరి. కార్పొరేషను నీటివన కిచ్చు ఖర్చులలో ప్రభుత్వమువారు సగము భరించునట్లు యొప్పుకొనరనియు, ఈద్రవ్యమును ఇప్పుడే యియ్యకున్నను అప్పుడప్పుడు ఇయ్యవలసియున్నను ఇప్పుడే శాసనసభ గ్రాంటు చేయవలసియుండుననియు గా. రామారాయణింగారు చెప్పెరి.

అమంచర్ల కృష్ణారావుగారు కార్పొరేషనుకు ఈద్రవ్యము నీయగూడదని నేను కోరుటలేదు. ఇంక కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట ఇంకను బా స్తీద్రవ్యముగూడ నీయవచ్చును. ప్రస్తుతము ఈ గ్రాంటును గోరుట న్యాయసమ్మతముగ లేదు. బడ్జెటు లోనుండిన మొత్తము చాలకున్నప్పుడును, క్రొత్త యెర్పాటు లేవని వచ్చినపుడును మాత్రమే సస్టి మొట్టరీ గ్రాంటులను కోరవలెనని శాసనసభ నిబంధనలలో గలదు. బడ్జెటులో నీటివన కిచ్చి, మురుగుడు కాల్యాలను ఇంచుమించుగ 11½ లక్ష లాసగబడెను. ఈద్రవ్యముతో కార్పొరేషను సవరణలను గమనించిరా లేదా యని నాకు సందియము గలుగుచున్నది. ఇంతవెడ మొత్తము లో మదరాసు కార్పొరేషను వనకులకు ద్రవ్యము చాలదని చెప్పట వింతగ నుండును. కాబట్టి ఈ 5 లక్షల సస్టి మొట్టరీ గ్రాంటును కోరుట కవకాశము లేదు.

అదియునుగాక రాజధానియార్థికి నీటి ఎక్కువనో మనకు తెలియలేదు. మద్యపదార్థముల విదా రాబడి లక్షలకొలిది తగ్గెనని మొన్నటిదినము మనకు సభలో తెలిసినది. అప్పుడప్పుడు కభ్యంతర మేమియుండదు. కాని గ్రాంటునిచ్చు విషయమును గూర్చి ఆలోచించవలసియున్నది. కొంతకాల మింకను జరుగనిచ్చిన మంచిది. సభవారితకన్న ముఖ్యమగు ప్రాథమిక విద్యకై ద్రవ్యమును వెచ్చించవలసియుండును. ప్రాథమిక విద్యలయ యుపాధ్యాయుల జీతములు బండ్ల టోలు తీతములకన్న తక్కువగ నున్నవి. వారికవసరముగ సహాయము చేయవలసియున్నది. కాబట్టి యీ విషయము నాపియుంచవలెను.

ఇతర విషయములు ముఖ్యముగ గమనింపవలెనని సభ్యులయంద్రేశముగ నున్నట్లైన పక్షముగ చెప్పవచ్చుననియు ఒక్కొక్క సభ్యుడును ఒక్కొక్క విషయమై దీర్ఘకాలము చర్చించిన కాలము వృథాయగుననియు అభ్యుక్తులు తెలిపెరి.

అంతట నుపాధ్యాయుల విషయమును గూర్చిన చర్చ కృష్ణారావుగారు వదిలివేసిరి. ముఖ్యమైన విషయము లనేకములుండ కాక కార్పొరేషనుకు ప్రత్యేక వనకులకై యీ గ్రాంటునిచ్చుట యత్యవసరముగాదని కృష్ణారావుగారు మరెయొక మారు చెప్పెరి.

గా. నాపుగారు:—భారత ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి మనము అప్పులు వచ్చుకొనుచున్నాము. వారికి చెల్లించవలసియుండును. దానివిదా వడ్డీ చెల్లించవలసియున్నది. మదరాసు కార్పొరేషనువారు ఎంత మొత్తము వ్యయపఱపవలెనో, దానిలో మనము సగమైనను సహాయము చేయవలెను. ఈ గ్రాంటు బడ్జెటు రి2 వ భాగములో వచ్చుచున్నది. విద్యకు ద్రవ్యము సధికముగ వెచ్చింపవలెనని కృష్ణారావుగారు ప్రత్యేక తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టవచ్చునని యీ గ్రాంటు కట్టుపడ నవసరములేదు.

మో. రామచంద్రారావుగారు:—రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నకే ద్రవ్యపనికి లేకున్నది. ఋణద్రవ్యము 40 లక్షలలోనుండి 5 లక్షలను కార్పొరేషనుకు ప్రస్తుతము ఉచితముగ నిచ్చిన మిగిలిన ప్రయోజనకరమగు పనులు నిలిపిపోవును. కార్పొరేషనుకు అప్పుగ నిచ్చిన బాగుగ నుండును. ఎవరికిని అభ్యంతరముండదు.

పి. శివరావుగారు:—భారత ప్రభుత్వమునుండి వడ్డీయిచ్చు వరకుతో ఋణము వున్నకొని కార్పొరేషను కిరణికిచ్చిన ద్రవ్యము చాలక మరల నిప్పుడు 5 లక్షల నుచితముగ నిప్పుడు చే రాష్ట్రీయ ద్రవ్యమునందు మిక్కిలి కష్టము గలుగగలదు. సంవత్సరాదాయములనుండి యిట్టి గ్రాంటుల నిచ్చుట యనుచితము. దోము మండిపోవుచుండగా నీగో ిడిట వాయింపుచుండినట్లు రాజధాని యంతటను అవసరముగ కొన్ని ప్రయోజకరమగు

రూపుల 2 రుగవలసియుండ కావ్యరేషను 10 లక్షలు మురుగుడు కాలువల యభివృద్ధికిని, నీటివనతికిని వెచ్చించుట యధర్మము.

సర్ కావ్యరాయశెట్టిగారు:— కావ్యరేషనువారు 5 లక్షలనుకొరి. వారు నీటివనతులను కాలువల వనతులను వారు చేయవలసియున్నారు. ఈ కృత్యము నందు ప్రభుత్వమువారు కొంతసహాయముచేయుట వారివిధి. ఇదికేవలము పౌరమార్గికము గాదు. ఇదివరకే కావ్యరేషను కంట్రాక్టరులతో కంట్రాక్టుల నేర్పాటులుచేసి పనులప్రారంభించి పనిచేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సాయముచేయుటకు కంట్రాక్టులతో నేమి చేయవచ్చును? కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము చేసినప్రకారము ఈ గ్రాంటు నిచ్చుట వారివిధి.

ఇతర స్థానిక సంఘములను ద్రవ్యము మొదలు వెచ్చించిన తరువాత సహాయము చేసెద మని చెప్పవచ్చు కావ్యరేషనుకు మూత్రము మొదలు నే ద్రవ్యము యొసగుట కావశ్యకత ఏల గల్గెనో యని నరసింహరాజుగారు అడిగిరి. కంట్రాక్టుల నేర్పాటు చేసియుండ గ్రాంటునియకున్న కష్టముగ నుండునని సర్ కావ్యరాయ శెట్టిగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్యవనతి చూచుకొనక పూర్వమే ఇట్లెల్ల ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చెనో తమకు బోధపడలేదనియు రాబడి చూచుకొని ఖర్చు పెట్టవలెనను నూత్రము అందరికిని తెలిసియుండ ప్రభుత్వమువారికి మూత్రమేల బోధపడలేదో యనియు నరసింహరాజుగారు చెప్పిరి. ఖాక బహుమారు మహమ్మదు ఉస్మాను సా హెబుగారును ముఖ్య ఖమ్మ శెట్టిగారును గౌ. మంత్రిగారు కొరిన గ్రాంటు యవలె ని చెప్పిరి.

బల్లారి, కడప, కోయంబుత్తూరు మొదలగు జిల్లాలలో నీటివనతి చేయవలసిన పనులేదని తెలిసికొని ఆయా ప్రదేశముల ప్రతినిధులు కావ్యరేషనులో గూడ నీటివనతి యుండగూడదని వాదించుట బాగుగ లేదనియు, రాజధానికంటేటికిని ముఖ్య పట్టణముగనున్న మదరాసులో నీటివనతి బాగుగ నుండవలెననియు, గ్రాంటు కోరు పద్ధతియందు లోప ముండవచ్చుననియు ఇట్టి లోపములు ప్రతిదేశమునందును ఉండక తప్పదనియు, ఇంత మాత్రమున గ్రాంటును నిరాకరింపగూడదనియు ముఖ్యఖమ్మ శెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈ గ్రాంటు సభ "అప్ప" లకు సంబంధించిన నిబంధనలలో రాదనియు, ఇదికేవల మక్రమమనియు డి॥బి॥ గోవిందరావున ఆయ్యగారు ఆక్షేపించిరి. గ్రాంటువిషయమై మాటలాడవలె గాని అప్పనుగూర్చి గౌ. వాపుగారు చెప్పినను, గౌ. రామా రాయశెట్టిగారు కొరిన గ్రాంటునందు భారత ప్రభుత్వమునుండి పుచ్చుకొనిన ఋణము విషయ మేమియు లేదనియు గౌ. అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

కాననసభ్యుల యభిప్రాయము పొందక పూర్వమే, సభ్యులకు ఏమియు తెలుపక పూర్వమే మదరాసు ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వమువారియొద్దనుండి ఋణము పుచ్చుకొనుట యక్రమమనియు, కాబట్టి తమయనస్సుత్రి తెలుపుటకై యీ గ్రాంటును నిరాకరింపవలె ననియు డి॥ బి॥ గోవిందరావున ఆయ్యగారు పలికిరి.

కావ్యరేషనువారు కొరిన కృత్యమును రాష్ట్ర యాదాయమునుండి యిచ్చుటకు వీలులేదని చెప్పవచ్చు కాననసభ నిబంధనలలో కొన్నిటిని చదివి స్పష్టిమెంటురీ గ్రాంటును కోరుట క్రమమేయని గౌ. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు సమర్థించిరి.

గౌ. రెడ్డినాయుడుగారు చెదివిన నిబంధనలకు వాగ్దాన గిరిట్టి భావము లేదనియు, ఎప్పటికో తీసికొనివచ్చు అప్పలో నుండి యిచ్చుచే ముందుగ ధర్మముగ నిచ్చుట నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు, డి. బి. గోవిందరావున ఆయ్యగారు చెప్పిరి.

అంతట ఈ తీర్మానమును వోటుకు పెట్టవలసినదని ఏ. రామస్వామి మొదలగువారు చెప్పిరి. ఎవ్వరును అధ్యంతరము తెలుపనందున గౌ. రామారాయశెట్టిగారు కొరిన గ్రాంటు వోటుకు పెట్టబడెను. 68 మంది అనుకూలముగను 15 మంది ప్రతిపాదముగ వోటు చేసినందున గ్రాంటు ఆంగీకరింపబడెను. వెటర్నరీ సంబంధ మగు పనిముట్లు మొదలగు వానికి గౌ. వెంకట రెడ్డినాయుడుగారు గూ 6000 ల గ్రాంటునుకొరి. విశేషము చర్చ జరుగకుండగనే వోటుకు పెట్టగా సభిక సంఖ్యాకులు తమనస్సుకుల తెలిపిరి.

చేపలపట్టుకాఖలోనికి పరిశ్రమల క్రింద రూ 34,000 లను గ్రాంటు గౌ. రెడ్డి నాయుడు గారు కొరిరి. గ్రాంటు ఆంగీకరింపబడెను.

పరిశ్రమలకును, కృషిసాయమునకు, మలబారు సబ్బు యంత్రకాలకును 41 సివిలు రెవెన్యూ క్రింద 3.05 లక్షల గ్రాంటు గౌ. వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు కొరిరి.

గ్రాంటు ఆంగీకరింపబడెను.

మదరాసు కేపుసలకు 7 లక్షలు, మదరాసు కావ్యరేషనుకు నీటివనతికి 10 లక్షలు ఋణముగ కావ్యరేషను ప్రాథమిక పాఠశాలల కట్టడములకు 1 లక్ష స్థానిక సంఘములకు ఋణము 5 లక్షలను, తిరునల్వేలిజిల్లాలో రైలుమార్గములకు ఋణము 6.70 లక్షలను గ్రాంటు కావలె నని గౌ. ఎ. ఆర్. నాపుగారు కొరిరి.

నరసింహ రాజుగారు:— స్థానిక సంఘములకు ఋణము 100 కి 7 1/2 వంతున నుండునని ప్రభుత్వమువారు ఇదివఱలో తెలిపియుండిరి. కావ్యరేషను నుండి ఎంత వడ్డీ వసూలుచేయునదియు ఇంకను నిర్ణయము గాలేదని గౌ. నాపుగారు చెప్పివారు. ఋణముల మరతులన్నియు తెలిసిన బాగుగ నుండును.

వడ్డీ అధికముగ పుచ్చుకొని లాభముపొందుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముగాదనియు భారత ప్రభుత్వము వారికి మదరాసు ప్రభుత్వమువారుగూడ వడ్డీ చెల్లింపవలసి యుండుననియు గౌ. నాపుగారు తెలిపిరి.

గ్రాంటు ఆంగీకరింపబడెను.

సర్వే విచారణ సంఘము

ఈ సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండిన రామనాథరాజుగారు రాజీనామా నొసంగిన వారిస్థానే డాక్టరు సుబ్బారాయ నుగారి పేరును గౌ. హలిబుల్లా సా హెబుగారు మూచించిరి. సభ్యులందరు తమ యంగీకారమును జూపిరి.

నేడు శుక్రవార మగుటచే, మహమ్మదీయ సభ్యుల సౌకర్యార్థము సభవారు 1-30 గంటలకే ఫలాహారములకై లేచిరి. ఈ సాయంకాలము క్షోభలాహారాంతరము జిల్లామనిసిపాలిటీల బిల్లునుగూర్చి సవరణలపై చర్చ జరుగును. సభ కేపుసాయంకాలము తోటి ఆపుదలయగును.

జర్మనీలో ఉద్దేశము

పార్లమెంట్ 11:— జర్మను రాయబారియగు డాక్టరు మేయర్ గారు బ్రియాండుగాకిని దర్శించి, వైశిషిమవ్యను జర్మనీకి వ్యతిరేకముగా పరిష్కరించినయెడల జర్మనీలో చాల విషమస్థితి సంభవించునని తెలిపినటుల తెలియుచున్నది. రాబోవు వారమునగాని నానా రాష్ట్రీయ సమితివారు తమ తీర్మానమును జర్మనీ పోలండులకు వెలుపరని తెలియుచున్నది.

ఆయుధ నియమసమస్య అమెరికా సభ

వాషింగ్టన్ 11:— ఆయుధనియమ సభయందు అన్ని పక్షములవారును స్నేహభావముతో గలుగుకొనవలెను. వైసభ వారే సభలో తీర్మానములు జరుపువిధానము నంతయు నిర్ణయించురు. అమెరికా ప్రతినిధులు ఎజండాలోని విషయము లెట్లు ఆలోచించ వలెనో. మూచించెదరు. ఆ ఎజండాలోని విషయములన్నియు అన్ని పక్షములవారిచేతను నామోదింప బడినవి. అమెరికా ప్రతినిధులు తామే అగ్రస్థానము వహించి రను అపోహలకు తావియకుండునట్లు ప్రవర్తించిరి.

అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులును మంచి యుత్సాహముతో సభలో పాల్గొనవలెను. ప్రథమమున చిన్న విషయములు విచారించి తరువాత గొప్ప సమస్యలు విచారించెదరని తోచుచున్నది.

అమెరికా ప్రతినిధులు

అమెరికాదేశాంగ మంత్రులగు అక్టోబరు 13 తేదీని అమెరికన్ ప్రతినిధులను సమావేశపరచెదరు. ఆ సమావేశమున ఆఫ్రికాను అభివృద్ధినివేదికములను విచారించెదరు. ఇవి వైసభాసమావేశ సందర్భము మిగుల నవనతములు.

వెనెడెంటు హార్డింజిగారు

వాషింగ్టన్ 12:— ఆయుధనియమసభలో హార్డింజిగారు పాల్గొనెదరు.

మొదటిసమావేశములో ప్రతిప్రభుత్వము యొక్కయు బాతీయవిధానము రాయబారులు జరుగునపు డెటులందునో తెలుపుటకును, అత్యంత ప్రాచ్యుదేశ సమస్యలో వారివారి అర్హతనులు తెలుపుటయును నాకా వైనికదశములగూర్చి తెలుపుటయును జరుగును. ఈ అంశము ప్రత్యేకముగ విచారించబడును.

కల్యాణదుర్గములో మిడిల్ న్యూలు పాడ్మొస్తరుగా నున్న ధర్మవరం వెంకటేశుగారు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమపదవికి రాజీనామా యొసంగిరి.

వి. సి. ఎస్. పరీక్షలు.

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

1922 సంవత్సరమున వి. సి. ఎస్. కు ఒకబహిరంగపోటీ పరీక్ష లండనున జరుగును. ఆగస్టు 1 వ తేదీన వ్రాతపరీక్ష జరుగును. జులైమాసమున నోటిపరీక్షలతో పరీక్ష జరుగును.

విద్యార్థి వయస్సు 1-8-22 తేదీకి 24 సంవత్సరములు మించకూడదు. 21 సంవత్సరములకు తక్కువ గానూడదు. గత యుద్ధమునందు పనిజేసినవారికి వయస్సు విషయమై కొన్ని సదుపాయములు జేయబడును.

పరీక్ష దరఖాస్తుదారులు తమ దరఖాస్తులను 1-6-22 లోగా సివిలసర్విసు సెక్రటరీగారికి పంపవలెను. దరఖాస్తుపాఠములు మద్రాసు ప్రచురణాధికారినుండి తెప్పించుకొనవచ్చును.

11-10-1921 తేదీ ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజటులో నిబంధనలు మొదలైనవి ప్రకటింపబడును.

వాతావరణ పట్టిక

1921 సం॥ అక్టోబరు నెల 14-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు
	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో
గోపాలపూరు	84.3	75.7	...	39.84	35.41
నిజామాబాదు	85.2	76.4	0.19	29.88	21.27
కాకినాడ	84.2	75.9	...	26.85	26.42
బందరు	85.1	75.5	...	49.68	27.91
గుంటూరు	86.7	75.6	...	28.54	26.96
నెల్లూరు	82.4	75.5	0.12	26.82	15.28
మద్రాసు	85.8	75.8	2.49	29.16	21.14
హైదరాబాదు	88.2	65.2	...	24.96	27.86
అనంతపురము	88.8	70.2	0.86	28.40	20.14
బల్లారి	80.1	69.1	0.50	28.08	15.76
కర్నూలు	88.2	69.8	0.28	16.88	22.74
కడప	80.1	74.0	0.18	88.68	28.28
రెంగుళూరు	75.5	68.0	0.08	80.48	28.78
కోయంబుత్తూరు	86.0	71.0	...	10.84	12.19
కల్లూరు	85.0	78.8	0.84	6.58	27.89
సీలము	88.8	78.4	...	41.14	30.89

అంతటను వాయుభారము 2 కి మోస్తరుగా హెచ్చెను బర్రాలో సుమారుగా ఒక్కమారు తగ్గిపోయెను. వెనిస్సులలో మామూలుకంటె కొంచెము వైబర్యాలో మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. ఉష్ణము చాలభాగములో గొంచెముతగ్గెను. తూర్పుతీరమున కొంచెము హెచ్చెను. మలబారులో మధ్యమోష్ణము మొత్తముమీద మామూలుగానే యుండెను. దత్తమండలములలోను దక్కనులోను కొంచెము తక్కువగా నుండెను. ఆ రహస్యతీరమున చాలాతక్కువగా నుండెను. అన్ని ప్రదేశములలో పగటి యుష్ణము దామాషా యీ అన్ని ప్రదేశములలోను తక్కువగా నుండెను. మలబారు, కొండప్రదేశములలోను మాత్రము దామాషాయొక కొంచెము ఎక్కువగా నుండెను. కడపలో 13 డిగ్రీలు తక్కువ. పడమటి తీరమునను, సర్కారులలోను రాత్రియుష్ణము దామాషాయొని మామూలుగా నేయుండెను. కొరమాండలతీరమున కర్ణాటకములోను దామాషాయొకంటె కొంచెమెక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెమెక్కువ. దత్తమండలములలో వాయువునం దార్ద్రత విశేషముగా గలదు. మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుగా గలదు. దక్కనులోను సర్కారులలోను బొంబయిలోను మరికొంతెక్కువను మేఘములు ఒక మోస్తరుగా గలవు.

మిగిలిన ప్రదేశములలో మేఘములు విస్తారము గగలవు దత్తమండలములలో నంతటను వర్షము గలదు. పడమటితీరమునను సర్కారులలోను మైసూరులోను కొరమాండల తీరమునను అక్కడక్కడ వర్షముగలదు. మదరాసులో 2.49 వర్షము గలదు. అక్టోబరులో 10. వర్షముగలదు.

మదరాసు ఉత్తరతీరమున వాయుభారము మామూలుస్థితికి వచ్చెను. ఆరకన్ తీరమున తుపాను సంభవించెను. ఇది కోట్న బజారునుండి ఆక్టోబరువరకును గలదు. రాజధానియందు వాకా వరణము బాగుగ లేదు.

ఎస్ ఆర్. యు సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

త్వరపడు. కొద్ది పేర్లు మాత్రమే గలవు.
 నూటికి రూ 30 లు లాభము
The Kistna Sugar Works Ltd
ది కృష్ణాషుగర్
వర్క్స్ (లిమిటెడ్)
 మచిలీపట్టణము.

(1918 సం॥ం ఇండియన్ కంపెనీ ఆఫ్ సుగర్ మిల్స్
 ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము రూ 5,00,000
 షేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల
 పాటలాగా విభజింపబడినది.

సామ్యచెల్లించే వద్దతులు

కాటా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దరఖాస్తుతోనున్న
 కాటా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అట్లాటుమెంటు ఆయివేదన
 యున్నా, తక్కినది శుంధు వాయిదాల్కింద వాయిదాకు
 కాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొ॥ న యున్నా చెల్లించవలసి
 యున్నది.

ఫోగెస్

ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది.
 యంత్రములకు అర్థపు పంపబడియున్నవి. యంత్రములు డిశం
 బరువెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ
 (యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే
 పూర్తిచేయబడును.

ప్రగా—పూర్తి వివరములను గోరువారు
 ప్రాప్తికృష్ణ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ
 అడ్రెస్సుకు వ్రాసిన బడయగలరు.

అడ్రెస్—సెం 11 రు తపాలాపెట్టె

(8187)

మచిలీపట్టణము

నారీ మనోహర

వత్తి పనులు

విశాఖపట్టణము

మూలధనము — లక్ష రూపాయలు
వంతువిలువ — ఒక రూపాయ

ఉద్దేశము

1. వేరు వేరు జాతుల మేలువరుసవత్తి మనదేశములో
 పండించుట.
2. పనివాండ్రచే చేతినూలు వడికించి వివిధములగు బట్ట
 లు చేయించుట.
3. పనివాండ్రకు జరూరయిన మూలధనము స్వస్వకీర్తి
 ఆప్య నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట బ్రాంచి నెచ్చుచి నచ్చుటవల్ల తయారగు
 చున్న నూలుబట్టలు వ్యాపారమైన భరతు కొనుట.
5. నూలుచదకడము, బట్టలు నేయడము అనుభవశాలుల
 ద్వారా నేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవవంతు వేతనేవకు వినియోగ
 పరచుట.

విజింట్లు

ప్రతి గ్రామములోను వంతు దార్లను చేర్చుట,
 డిపోలను స్థాపించి, నూలు వడికించి బట్టలను
 నేయించుట మొదలగు పనులకుగాను జీతము
 కలిపి వైని యేజింట్లు కావలెను.

లక్కరాజు -

అప్పలస్వామినాయుడు,

(3168)

స్థాపకుడు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను నెకరోగమునకు మౌళికము.

పథ్యములేదు. సిరికాలో పనిలేదు.
 ఎటువైపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
 విధముల నెకరోగమును మూడు పూ
 టలలో మాన్యును. శ్రీల కునుచు
 వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజ్ ధము.

డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చుదిసి (చులుచుచందనమున కనుపానము) ఔష్య 2-0-0
 1251

ఋతుశోధక

ఋతుశూల మున్నగు గర్భాశయ దోషములను బో
 గొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డబ్బా 2-0-0

ప్రీ యూష ము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచిమనానన.
 గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. డబ్బా 0-12-9

గంధర్వఘృనీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

స్వదేశ హస్తనిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉత్కృష్ట తయారుచేయబడు
 చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా
 కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి
 తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్తడి
 కప్పతాళములు, ఇనుప కప్పతాళములు, ఇత్తడి
 యినుము కలిపిన కప్పతాళములు, ఇత్తడి యినుము
 కలిపిన కప్పతాళములు, మంచి తాళములతో
 బందోబస్తు చేయబడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా
 సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగు
 చున్నది (3081)

ధరఖాస్తులు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.

తంతి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
 "ఇండస్ట్రీస్" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
 పెద్దాపురం. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

నమకము (1842)

బంగారు వెండిరత్నము

ముల నగలునో ఇతరవస్తువులను
 వాతను యిచ్చిన పుచ్చుకొని
 వైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టి కంపెనీ

25, వై నాబాబురోడ్, మదరాసు

నగలు కాణ్యముగాను పూచీతోడఁ సరియైన ధరలకు
 తయారుచేసి విక్రయించుట వంచబడును. తయారుచే
 తేనివాటిని అధికప్రమాణగా ఆర్డరుమేరకు తయారుచేసి
 యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు
 చేసికొన్న వారి వలన మా నమ్మకము కలిగిపోవచ్చును.

(3156)

ప్ర సి ధ్ధ

(670)

ఆంగ్లేయాషధ యోగములు

వివిధవ్యాధులకును ఇందు 200 ఔష
 ధయోగములకు మించియున్నవి. అనుభవ
 వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల యొక్క నిర్ణీతములై యు
 న్నవి. ప్రతి దేశీయవైద్యునియొద్దను ప్రతి
 ఆంగ్లగృహమునందును నుండదగినది.

ప్రతి 1-కి రూ. 1-0-0. ఓ. పి. మూల
 ముగా రూ. 1-5-0.

సేతు ప్రదర్శు, మచిలీపట్నం. (తే క)
 పోస్టుబాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

తామర తయిలము

రాజారాణిగల డబ్బాలో ఉండును. వెల 0-8-0.
 అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు

2942

(6) కాశీపట్టమునం దుండు దుర్గామెడికల్ హాసువారి
 ట్రానిక్ గురికలను నేవించుటవలన రాజకీయోరు అను నాన్నే
 హితుడు నపుంసకత్వము లేక నుఖముగా నున్నాడు. అతడు
 6 సం॥ములనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలా
 సుఖముగా నున్నాడని చెప్పబడు మిక్కిలి సంతసించు
 చున్నాను.

డేరాధూన్

బిజ్ కిషోర్

28-8-19

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి
 శరీరములో జీర్ణించిన చిట్టభిరంగిలోగము
 (సవ్యాస)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును.
 జత దీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
 మంచిది

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, ఆమ
 వాతరోష్ణములకు బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- నరకులకు పలుకృష్ణమును
 యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 " వెల రూ 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజరు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హార్ని రోడ్డు,

మాంబురోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతదమగు

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకాశియగు డిక్ట్యనరము
 కేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
 ఓటిలో ఆక్షేపకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
 గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
 వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కఁడును సంకేతములేక
 నేవించవచ్చును. ఈ మూత్రము 8 నుండి 1 వ
 రకు తాంబూలములో గాని లేక తట్టి నోటి
 లోగాని ప్రదీపనము ఉపయోగించుచు వచ్చిన
 ఎడల మందము అట్లేదు మలబద్ధము చికి
 ద్వరము ద్వరము మలేరియాజ్వరము శిలము
 వాతము, దగ్గు, పడికము నరముల నొప్పి బల

హీనత ఇంపు ఎంబా డ్లగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
 వ్యాధులకు దగ్గరకు రాయ్యురు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయో
 గించిన తక్షణమే గుణ విచ్చును. ఒకేవోట మార్పుండ కల
 విన గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
 ఘోషాశ్రీలు కూడ ఈ మూత్రలను నేవించి గుణమును పొగ
 చు చున్నారు. 250 మూత్రముల గల సీసా 1-కి వెల రూ 0-4-0
 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోటీలే 0-4-0 ఒకేసా
 6 సీసాలను తెప్పించిన పోటీలేతో రూ 1-2-0
 12 సీసాలు " " 2-18-0
 25 సీసాలు " " 5-2-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల

(301-594)

మైసూరు.

తంతి చిరునామా— మండిట్ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ & కంపెనీ.

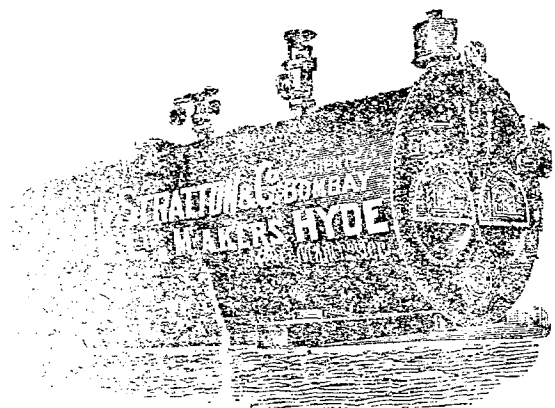
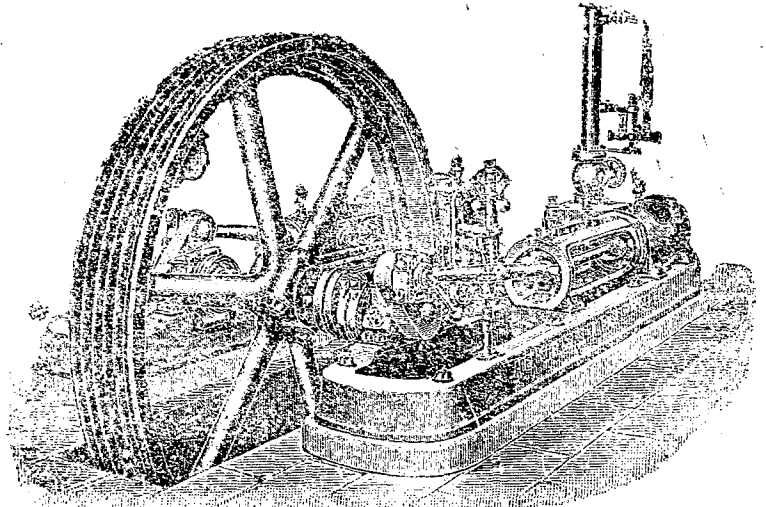
(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, ఇ మెయిన్ ఏజి, బొంబాయి.

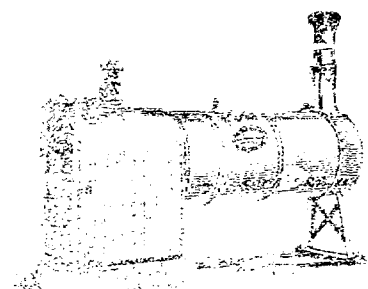
ప్రొఫెసర్ స్ట్రాటన్ కార్బన్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10' అడుగులు
మొదలు 24' అడుగుల వరకు
మందును — దయా మేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషరు
80 పౌండులు మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉండును.

ప్రొఫెసర్ స్ట్రాటన్ లంకామైను బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉండును.

దయా మేటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు ఉండును.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషరు 100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు ఉండును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషరు 20 పౌండులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు ఉండును.

స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండుల వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.

దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటి సామానులు

దూది క్రెస్టింగు మెషిన్

దూది సిస్టింగు మెషిన్

దూది పీచింగు మెషిన్

అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు

అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు

కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్

నూనె మిల్లు మెషిన్

మంచుగడ్డకేయు మెషిన్

[నలు]

కడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా

అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు

కాగితము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరములు

కిరసన్ నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు

ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్రాప్టు) కొరములు

లేరులు వర్క్కు-సాపు కొరములు

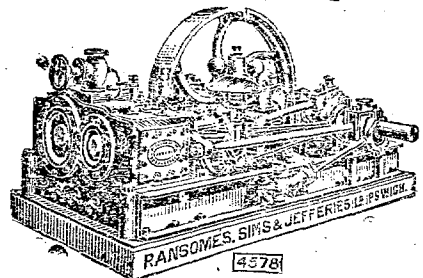
స్టీలు షాఫ్టింగు, కప్పింగులు, వెడ్జింగులు

కాట్ బరన్ ఆండు కాట్ బరన్ ఫ్లీలు.

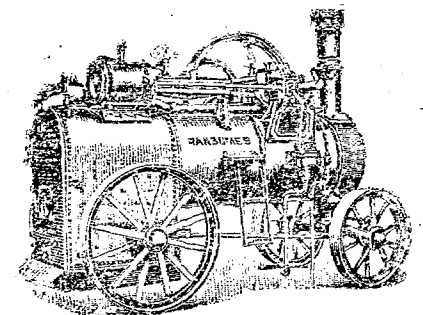
వాయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెనైడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ వూపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

పోర్టల్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీమ్ ప్రెషరు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, లో ప్రెషర్ సిలిండర్లు.
స్టీమ్ ప్రెషరు 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైలము, వడిశము, రొమ్మవడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బీతో నూనె కల రూ 0—10—0; డబ్బీ 1—5 రూ 5—12—0. పోట్లుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

